

LIÊN MINH CHÂU ÂU

unicef
vì mọi trẻ em

CÁC MÔ HÌNH QUỐC TẾ VỀ CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH ĐỐI VỚI NGƯỜI CHƯA THÀNH NIÊN

EU JULE

HÀ NỘI 2024

Báo cáo nghiên cứu này được tiến hành trong khuôn khổ
Chương trình “Tăng cường pháp luật và tư pháp tại Việt Nam” (EU JULE),
được tài trợ bởi Liên minh Châu Âu, với đóng góp tài chính từ UNICEF và UNDP.
Chương trình do hai cơ quan này của Liên hợp quốc thực hiện,
với sự phối hợp của Bộ Tư pháp và các cơ quan của Việt Nam.

LIÊN MINH CHÂU ÂU

unicef

vì mọi trẻ em

CÁC MÔ HÌNH QUỐC TẾ VỀ CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH ĐỐI VỚI NGƯỜI CHƯA THÀNH NIÊN

EU JULE

HÀ NỘI 2024

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU.....	5
I. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ LỢI ÍCH CỦA CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH	6
II. CÁC VẤN ĐỀ CẦN CÂN NHẮC KHI HÌNH THÀNH CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH	12
III. PHẠM VI, NHIỆM VỤ, TỔ CHỨC CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH	14
Mô hình 1: Tất cả các đối tượng người chưa thành niên	15
Mô hình 2: Phụ nữ và người chưa thành niên	17
Mô hình 3: Phụ nữ và người chưa thành niên là nạn nhân bị xâm hại	19
Mô hình 4: Người chưa thành niên bị xâm hại	23
Mô hình 5: Người chưa thành niên vi phạm pháp luật	26
IV. TUYỂN DỤNG VÀ TRÌNH ĐỘ CHUYÊN MÔN CỦA CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH ...	29
V. ĐÀO TẠO CHUYÊN SÂU	33
VI. CHÍNH SÁCH GIỮ CHÂN VÀ CHẾ ĐỘ PHÚC LỢI CHO CÁN BỘ TRONG LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT	39
VII. KẾT LUẬN	41

LỜI GIỚI THIỆU

Trong những năm trở lại đây, các nước trên thế giới ngày càng nhận thức rõ ràng để có thể ứng phó hiệu quả với tội phạm liên quan đến người chưa thành niên thì lực lượng cảnh sát phải có trình độ chuyên môn cao, phải áp dụng các thủ tục, cách tiếp cận và kỹ năng điều tra thân thiện, đặc thù đối với người chưa thành niên. Các chuẩn mực quốc tế nhấn mạnh rằng việc thành lập các đơn vị chuyên trách hoặc bố trí điều tra viên chuyên trách trong lực lượng cảnh sát có thể góp phần vào việc giải quyết các vụ án một cách khách quan và hiệu quả, tránh gây thêm tổn thương tâm lý cho người chưa thành niên là bị hại, đồng thời góp phần ngăn ngừa, hạn chế tình trạng người chưa thành niên phạm tội. Ở nhiều quốc gia, việc hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc bố trí điều tra viên chuyên trách để điều tra tội phạm liên quan đến người chưa thành niên đã trở thành một chiến lược quan trọng nhằm tăng cường bảo vệ, hỗ trợ người chưa thành niên có liên quan đến pháp luật. Tùy thuộc vào bối cảnh cụ thể của quốc gia, nhiều mô hình cảnh sát chuyên trách đã được phát triển để xử lý các vụ việc liên quan đến người chưa thành niên.

Theo quy định của pháp luật Việt Nam, người tiến hành tố tụng đối với các vụ án liên quan đến người chưa thành niên, bao gồm cả điều tra viên, cán bộ điều tra phải là người đã được đào tạo hoặc có kinh nghiệm điều tra, truy tố, xét xử vụ án liên quan đến đối tượng này, có hiểu biết cần thiết về tâm lý học, khoa học giáo dục đối với người chưa thành niên.¹ Trong những năm qua, công tác đào tạo, tập huấn, nâng cao kiến thức và kỹ năng cho người tiến hành tố tụng nói chung và điều tra viên, cán bộ điều tra nói riêng để có thể xử lý các vụ án liên quan đến người chưa thành niên một cách hiệu quả cũng hết sức được chú trọng.² Nhiều địa phương đã xây dựng mô hình “phòng điều tra thân thiện” nhằm phục vụ công tác điều tra các vụ án liên quan đến người chưa thành niên. Với không gian thân thiện, riêng tư, phòng điều tra thân thiện giúp các em ổn định tâm lý, trở nên cởi mở, có thể chia sẻ và mô tả vụ việc được chính xác và chi tiết hơn. Mặc dù vậy, hiện nay ở Việt Nam chưa có các đơn vị chuyên trách hay điều tra viên chuyên trách trong giải quyết các vụ án liên quan đến người chưa thành niên.

Báo cáo nghiên cứu về **“Các mô hình quốc tế về cảnh sát chuyên trách đối với người chưa thành niên”** giới thiệu một số mô hình phổ biến trên thế giới với mong muốn cung cấp thông tin cho việc nghiên cứu khả năng hình thành đội ngũ điều tra viên chuyên trách đối với các tội phạm liên quan đến người chưa thành niên – một trong những nhóm đặc biệt dễ bị tổn thương trong hệ thống tư pháp hình sự. Báo cáo nghiên cứu do bà Shelley Casey và ông Mark Lalonde – chuyên gia quốc tế của UNICEF biên soạn, với ý kiến đóng góp của nhóm chuyên gia của Học viện Cảnh sát nhân dân. Việc biên soạn báo cáo được thực hiện trong khuôn khổ của Dự án Tăng cường tư pháp và pháp luật tại Việt Nam, do Liên minh Châu Âu tài trợ, với đóng góp tài chính của UNICEF và UNDP.

1. Điều 16 Luật Tư pháp người chưa thành niên (2024), Khoản 4 Điều 70 Luật Trẻ em (2016), Điều 415 Bộ luật Tố tụng hình sự (2015).
2. Xem Chương trình hành động quốc gia vì trẻ em giai đoạn 2021-2030, được phê duyệt theo Quyết định số 23/QĐ-TTg ngày 07/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ, Nghị quyết số 121/2020/QH14 ngày 19/6/2020 của Quốc hội về việc tiếp tục tăng cường hiệu lực, hiệu quả việc thực hiện chính sách, pháp luật về phòng, chống xâm hại trẻ em.

I. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ LỢI ÍCH CỦA CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH

Hiện nay ngày càng có nhiều quốc gia trên thế giới nhận thấy rằng để lực lượng cảnh sát có thể ứng phó hiệu quả với các tội phạm liên quan đến những đối tượng dễ bị tổn thương như người chưa thành niên bị xâm hại, người chưa thành niên vi phạm pháp luật hay phụ nữ bị bạo lực giới, thì cần có sự chuyên môn hóa cao. Những biện pháp ứng phó chất lượng cao của lực lượng cảnh sát, mang tính thân thiện với người chưa thành niên và nhạy cảm giới khi giải quyết những vụ việc này là hết sức cần thiết nhằm thi hành pháp luật hiệu quả, buộc kẻ phạm tội phải chịu trách nhiệm về hành động của mình, bảo đảm an toàn cho phụ nữ và người chưa thành niên, đồng thời kiểm chế tình hình tội phạm trong lứa tuổi thanh thiếu niên. Do đó, việc hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách hay điều tra viên chuyên trách để điều tra các tội phạm liên quan đến người chưa thành niên và phụ nữ đã trở thành một chiến lược quan trọng ở những quốc gia này nhằm giúp cảnh sát chủ động ứng phó hiệu quả đối với những vụ việc này.

Người bị hại chưa thành niên đặc biệt dễ bị tổn thương và đòi hỏi kỹ năng điều tra chuyên biệt:

Thông thường, cảnh sát là cơ quan đầu tiên phát hiện và ứng phó với các hành vi xâm hại người chưa thành niên và có một vai trò đặc biệt trong việc can thiệp và bảo vệ các em. Tuy nhiên, tội phạm xâm hại người chưa thành niên, đặc biệt là các hành vi xảy ra trong bối cảnh gia đình, các hành vi xâm hại và bóc lột tình dục, lại là những vụ việc nhạy cảm và khó điều tra nhất. Để có thể đấu tranh hiệu quả đối với tội phạm xâm hại người chưa thành niên, cần có một đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc các điều tra viên chuyên trách với nguồn lực và kỹ năng cần thiết:

- Do còn ít tuổi, người chưa thành niên chưa đủ trưởng thành về mặt cảm xúc để có thể kiểm soát sự căng thẳng khi tham gia tố tụng hình sự. Nếu không được đối xử một cách cực kỳ cẩn trọng và nhạy cảm, các em rất dễ bị tổn thương thêm, hay còn gọi là tổn thương thứ cấp, trong quá trình tố tụng.
- Trong nhiều trường hợp, người có hành vi xâm hại người chưa thành niên lại là người trong gia đình hoặc người mà trẻ quen biết và tin tưởng. Điều này làm trầm trọng thêm tác động mà tội phạm gây ra cho người chưa thành niên và khiến cho vụ việc càng thêm phức tạp.
- Trên thế giới, tội phạm xâm hại người chưa thành niên, đặc biệt là xâm hại tình dục, thường không được tố giác, trình báo đầy đủ. Đa số cha mẹ không muốn con mình phải chịu áp lực khi tham gia tố tụng hình sự. Người chưa thành niên và gia đình của các em sẽ cảm thấy thoải mái và an toàn hơn khi trình báo tội phạm cho một đơn vị cảnh sát chuyên trách hay điều tra viên chuyên trách là những người được trang bị các kỹ năng thích hợp và những nguồn lực cần thiết để có thể giúp đỡ họ.
- Do người chưa thành niên chưa có những kỹ năng nhận thức và ngôn ngữ như người trưởng thành, để có thể lấy lời khai của các em một cách chính xác và đầy đủ thì cần có kỹ năng và kỹ thuật đặc biệt. Nếu lấy lời khai người chưa thành niên như đối với người trưởng thành thì có thể gây ra sai sót và không nhất quán, làm ảnh hưởng đến công tác điều tra. Muốn lấy lời khai của người chưa thành niên một cách hiệu quả thì cần có các điều tra viên chuyên trách, được trang bị kỹ năng chuyên sâu, nâng cao.
- Người chưa thành niên thường cảm thấy sợ hãi khi đến đồn cảnh sát, điều này có thể gây căng thẳng và tổn thương tâm lý cho các em. Một đơn vị cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên sẽ có thể tạo ra một môi trường thân thiện, giúp người chưa thành niên cảm thấy thoải mái và an toàn hơn.
- Muốn ứng phó hiệu quả với tội phạm xâm hại người chưa thành niên thì rất cần có cách tiếp cận đa ngành, với sự hợp tác chặt chẽ giữa điều tra viên và cơ quan bảo vệ trẻ em để đảm bảo người chưa thành niên được hỗ trợ, giúp đỡ phục hồi và tái hòa nhập. Việc hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách sẽ bảo đảm rằng hoạt động điều tra tội phạm sẽ được điều phối tốt, có sự hỗ trợ bởi quy trình can thiệp và đánh giá bảo vệ trẻ em để giúp người chưa thành niên tiếp cận kịp thời với các dịch vụ hỗ trợ.

Hướng dẫn của Liên hợp quốc về tư pháp trong các vấn đề liên quan đến nạn nhân và nhân chứng là trẻ em quy định, tất cả các chuyên gia xử lý các vụ việc liên quan đến nạn nhân/nhân chứng là trẻ em phải được đào tạo chuyên biệt, đồng thời khuyến nghị thành lập các đơn vị chuyên trách để xử lý các vụ việc này. Hướng dẫn này cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của công tác phối hợp liên ngành giữa lực lượng cảnh sát, công tố viên, nhân viên y tế, dịch vụ xã hội và chuyên gia tâm lý.³ Chiến lược mẫu và các biện pháp thiết thực của Liên hợp quốc về

3. UN Economic and Social Council, "Guidelines on Justice in Matters Involving Child Victims and Witnesses of Crime", xem tại: <https://www.un.org/en/ecosoc/docs/2005/resolution%202005-20.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

về xóa bỏ bạo lực đối với trẻ em trong lĩnh vực phòng ngừa tội phạm và tư pháp hình sự⁴ và Bình luận chung số 13 của Ủy ban Quyền trẻ em của Liên hợp quốc⁵ cũng khuyến nghị các quốc gia thành lập các đơn vị chuyên trách hoặc phân công cán bộ chuyên trách được đào tạo chuyên biệt để giải quyết các vấn đề phức tạp và nhạy cảm liên quan đến trẻ em là nạn nhân của bạo lực.

Bạo lực giới là một vấn đề phức tạp, đòi hỏi phải có cách ứng phó chuyên biệt:

Bạo lực gia đình và bạo lực tình dục là những vấn đề phức tạp, đòi hỏi các cơ quan điều tra phải có biện pháp ứng phó chuyên biệt. Việc hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc bố trí điều tra viên chuyên trách về bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái có ý nghĩa quan trọng trong việc tăng cường hiệu quả điều tra, tăng tỷ lệ trình báo và hỗ trợ nạn nhân khi cần thiết:

- Bạo lực gia đình thường phức tạp hơn so với nhiều tội phạm khác vì nó diễn ra trong bối cảnh quan hệ gia đình hàng ngày. Nạn nhân thường bị xâm hại nhiều lần trong một khoảng thời gian dài, bị phụ thuộc tài chính vào thủ phạm và có những cảm xúc mâu thuẫn đối với thủ phạm. Muốn ứng phó hiệu quả với những trường hợp này thì phải có những điều tra viên chuyên trách là người hiểu rõ những yếu tố động lực về quyền lực và sự kiểm soát, tác động tâm lý của bạo lực gia đình và tác động của sang chấn đối với nạn nhân.
- Việc nạn nhân của bạo lực giới có ấn tượng tích cực trong lần tiếp xúc đầu tiên với cảnh sát có ý nghĩa rất quan trọng. Nếu lần tiếp xúc đầu tiên để lại ấn tượng không tốt thì có thể làm giảm lòng tin của nạn nhân vào hệ thống tư pháp.
- Việc hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách, bố trí điều tra viên chuyên trách về bạo lực giới có thể là một trong những giải pháp để tăng cường việc trình báo, tố giác. Theo các nghiên cứu quốc tế, trong số các phụ nữ tìm kiếm sự giúp đỡ sau khi bị bạo lực, chỉ có 10% trình báo với cảnh sát.⁶ Các đơn vị cảnh sát hay điều tra viên chuyên trách có thể góp phần thúc đẩy sự tin cậy và tín nhiệm đối với lực lượng cảnh sát, góp phần tăng tỷ lệ trình báo bạo lực giới. Khả năng trình báo hành vi phạm tội có thể sẽ cao hơn nếu nạn nhân biết có một đơn vị cảnh sát chuyên xử lý trường hợp của họ.
- Việc tham gia tố tụng có thể khiến nạn nhân sợ hãi. Họ có thể cảm thấy căng thẳng, đau buồn khi phải nhớ lại sự việc phạm tội. Các đơn vị cảnh sát chuyên trách có thể giúp nạn nhân cảm thấy được hỗ trợ và được tiếp xúc nhiều hơn trong suốt quá trình tư pháp hình sự, từ đó giảm thiểu nguy cơ gây tổn thương tâm lý cho họ trong quá trình điều tra (còn gọi là tổn thương thứ cấp) là điều thường khiến nạn nhân nản lòng, bỏ cuộc.
- Các tội phạm xâm hại phụ nữ và người chưa thành niên cần phải được điều tra một cách toàn diện để có thể thu thập tất cả các bằng chứng sẵn có hỗ trợ cho lời khai của nạn nhân. Việc quá lệ thuộc vào chỉ riêng lời khai của nạn nhân và thiếu kỹ năng tiến hành một cuộc điều tra toàn diện có thể khiến thủ phạm dễ dàng trốn tránh được sự trừng trị của pháp luật. Các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách sẽ được đào tạo và có kỹ năng để điều tra đầy đủ, toàn diện các vụ việc này.

4. United Nations, "Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice", xem tại: <https://digitallibrary.un.org/record/780633?ln=en> (truy cập ngày 3/2/2024).

5. UN Committee on the Rights of the Child (CRC), "General comments No. 13 (2011): The right of the child to freedom from all forms of violence", xem tại: <https://digitallibrary.un.org/record/711722?v=pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

6. United Nations Department of Economic and Social Affairs, "The World's Women 2015: Trends and Statistics", xem tại: https://unstats.un.org/unsd/gender/downloads/WorldsWomen2015_report.pdf (truy cập ngày 3/2/2024).

- Việc trình báo, tố giác tội phạm có thể khiến nạn nhân phải đối mặt với nguy cơ bị thủ phạm trả thù. Đặc biệt đối với nạn nhân của bạo lực gia đình, thời điểm ngay sau khi nạn nhân tìm kiếm sự giúp đỡ thường là thời điểm nguy hiểm nhất đối với họ. Vì thế, các khiếu nại về bạo lực giới phải được xử lý kịp thời và cần có các biện pháp thích hợp để đảm bảo an toàn cho phụ nữ và con cái của họ. Các điều tra viên chuyên trách được tập huấn về kỹ năng đánh giá và quản lý các nguy cơ mất an toàn đối với nạn nhân sẽ có khả năng tốt hơn trong việc giảm thiểu nguy cơ này.
- Định kiến, lầm tưởng và khuôn mẫu giới về bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái có thể ảnh hưởng đến các quyết định điều tra, khiến cho việc xử lý vụ việc thiếu chuẩn xác, ví dụ không tiếp nhận tin báo, có thái độ miệt thị và đổ lỗi cho nạn nhân, quy kết rằng nạn nhân trình báo sai, hoặc không ưu tiên xử lý vụ việc. Các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách sẽ được đào tạo, tập huấn để nhận biết và tránh những định kiến giới như vậy.
- Cùng với việc tăng cường năng lực cho cảnh sát để có cách ứng phó nhạy cảm giới và dựa trên thông tin đầy đủ về sang chấn thì nạn nhân cũng cần được hỗ trợ phục hồi. Các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách thường hợp tác chặt chẽ với các cơ quan hỗ trợ nạn nhân và có khả năng tốt hơn trong việc kết nối nạn nhân với các dịch vụ mà họ cần, bao gồm chăm sóc y tế, nơi trú ẩn an toàn, tư vấn và trợ giúp pháp lý.
- Vì những lý do này, Các chiến lược mẫu và các biện pháp hành động của Liên hợp quốc về xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ trong lĩnh vực phòng chống tội phạm và tư pháp hình sự⁷ và các Khuyến nghị chung của Ủy ban Công ước Xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử đối với phụ nữ (UB CEDAW)⁸ nhấn mạnh sự cần thiết của việc tiến hành đào tạo, tập huấn cho cảnh sát theo hướng nhạy cảm giới để giải quyết tình trạng bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái, đồng thời đề nghị thành lập các đơn vị cảnh sát chuyên trách về bạo lực giới. Các quốc gia thành viên phải đảm bảo lực lượng cảnh sát được đào tạo chuyên biệt để có thể hiểu và can thiệp thỏa đáng đối với các vụ bạo lực giới, từ đó đảm bảo bảo vệ đầy đủ cho quyền của phụ nữ và trẻ em. Những can thiệp này được thực hiện trên nguyên tắc không định kiến và không tiếp tục gây thêm tổn thương cho phụ nữ. Việc hình thành các cơ quan cảnh sát chuyên trách và đáp ứng giới cũng được xem là một thành phần chính trong Gói dịch vụ thiết yếu của Liên hợp quốc nhằm giải quyết bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái.⁹

Người chưa thành niên vi phạm pháp luật cũng dễ bị tổn thương không kém và cần được cảnh sát xử lý theo hướng chuyên biệt:

Hoạt động thực thi pháp luật liên quan đến người chưa thành niên vi phạm pháp luật cũng cần phải áp dụng cách tiếp cận riêng do các em còn đang trong quá trình phát triển, chưa trưởng thành đầy đủ, đặc biệt về nhận thức và các em rất dễ bị tổn thương. Các điều tra viên chuyên trách sẽ hiểu rõ hơn các nhu cầu và thách thức đặc thù mà người chưa thành niên vi phạm pháp

7. https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Model_Strategies_and_Practical_Measures_on_the_Elimination_of_Violence_against_Women_in_the_Field_of_Crime_Prevention_and_Criminal_Justice.pdf (truy cập ngày 3/2/2024)

8. UB CEDAW, "General Recommendation No. 19 (1992) on Violence against Women", xem tại: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCEDAW%2FGEC%2F3731&Lang=en; CEDAW, "General Recommendation No. 35 (2017) on Gender-based Violence against Women, Updating General Recommendation No. 19", xem tại: tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/Download.aspx?symbolno=CE-DAW/C/GC/35&Lang=en; CEDAW, "General recommendation No. 33 (2015) on Women's Access to Justice", xem tại: <https://digitallibrary.un.org/record/807253?v=pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

9. "Gói dịch vụ thiết yếu của Liên hợp quốc dành cho phụ nữ và trẻ em gái bị bạo lực", Hợp phần 3-Hành pháp và tư pháp. Xem tại: <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2015/Essential-Services-Package-vn.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

luật phải đối mặt, nhờ đó có thể ứng phó hiệu quả hơn:

- Người chưa thành niên là những người đang ở trong một giai đoạn phát triển khác với người trưởng thành. Các em dễ bị áp lực từ bạn bè đồng trang lứa, chưa nhận thức rõ ràng những hậu quả mà hành động của mình gây ra, và dễ chấp nhận mạo hiểm hơn. Muốn xử lý hiệu quả các trường hợp người chưa thành niên vi phạm pháp luật thì phải có hiểu biết sâu sắc về sự phát triển của người ở lứa tuổi này và các yếu tố nguy cơ tiềm ẩn trong hành vi của các em.
- Cảnh sát thường là người đầu tiên mà người chưa thành niên tiếp xúc khi có liên quan đến hệ thống tư pháp. Do vậy mà cách hành xử của cán bộ cảnh sát có thể có tác động đáng kể đến thái độ và hành vi trong tương lai của người chưa thành niên. Người chưa thành niên bị đối xử thô bạo hoặc không phù hợp có thể sẽ phản ứng bằng cách tiếp tục phạm pháp. Các đơn vị cảnh sát chuyên trách sẽ có khả năng can thiệp sớm hơn, thỏa đáng hơn với người chưa thành niên để ngăn ngừa tái phạm.
- Do chưa đủ trưởng thành nên người chưa thành niên rất dễ bị áp lực trong quá trình thẩm vấn. So với người trưởng thành, các em thường dễ nhận tội mặc dù không thực hiện tội phạm. Do thường không được trang bị những kiến thức chuyên sâu về sự khác biệt về mặt phát triển giữa người trưởng thành và người chưa thành niên, cảnh sát có xu hướng sử dụng các kỹ thuật thẩm vấn chung mà họ thường áp dụng đối với người trưởng thành khi thẩm vấn người chưa thành niên. Điều này có thể khiến cho người chưa thành niên khai báo không đúng sự thật.¹⁰ Các điều tra viên chuyên trách, được trang bị các kiến thức và kỹ năng chuyên biệt có thể giảm thiểu nguy cơ này bằng cách áp dụng các kỹ thuật thẩm vấn dành riêng cho người chưa thành niên.
- Mục đích chính của việc xử lý người chưa thành niên vi phạm pháp luật không phải là để trừng phạt các em vì những hành vi của mình mà là nhằm giải quyết các nguyên nhân sâu xa dẫn đến hành vi vi phạm, giúp các em có những thay đổi tích cực trong cuộc sống. Đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách sẽ có điều kiện thuận lợi hơn trong việc phối hợp với gia đình của người chưa thành niên cũng như các cơ quan, tổ chức khác trong cộng đồng để áp dụng một cách tiếp cận toàn diện nhằm giải quyết các yếu tố nguy cơ dẫn đến vi phạm pháp luật của người chưa thành niên, giúp khắc phục những khó khăn mà các em đang phải đối mặt.
- Việc hình thành một đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách có thể thúc đẩy việc gây dựng lòng tin giữa cảnh sát và thanh thiếu niên. Người chưa thành niên thường ngần ngại khi tương tác với cảnh sát hoặc có thể cho rằng mình bị đối xử thiếu công bằng. Các điều tra viên được đào tạo đặc biệt để làm việc với người chưa thành niên sẽ có khả năng tạo ra những tương tác tích cực hơn với các em và gia đình họ.

Vì những lý do trên, [Quy tắc tiêu chuẩn tối thiểu về quản lý tư pháp người chưa thành niên](#) của Liên hợp quốc (Quy tắc Bắc Kinh) nêu rõ các cán bộ cảnh sát thường xuyên hoặc chuyên xử lý người chưa thành niên hoặc những cán bộ cảnh sát chủ yếu tham gia phòng chống tội phạm chưa thành niên phải được hướng dẫn và đào tạo đặc biệt. Ở các thành phố lớn, cần thành lập các đơn vị cảnh sát chuyên trách để phục vụ mục đích đó.¹¹ Trong [Bình luận chung số 24](#) (2019)

10. The International Association of Chiefs of Police (2018). "Reducing Risks: An Executive's Guide to Effective Juvenile Interview and Interrogation", xem tại: <https://www.theiacp.org/resources/document/reducing-risks> (truy cập ngày 3/2/2024).

11. United Nations, "Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules)", xem tại: <https://www.ohchr.org/en/instruments-me>

về quyền trẻ em trong hệ thống tư pháp trẻ em, Ủy ban Quyền trẻ em của Liên hợp quốc nhấn mạnh, một hệ thống tư pháp người chưa thành niên toàn diện đòi hỏi phải thành lập các đơn vị chuyên trách trong lực lượng cảnh sát để xử lý các vụ việc liên quan đến người chưa thành niên vi phạm pháp luật theo hướng nhạy cảm với người chưa thành niên.¹²

Lợi ích của việc hình thành đơn vị cảnh sát chuyên trách/phân công điều tra viên chuyên trách

- ☑ **Tăng tỷ lệ trình báo về các vụ bạo lực giới và tội phạm xâm hại người chưa thành niên:** Khả năng trình báo tội phạm của nạn nhân và gia đình các em sẽ cao hơn nếu họ biết có các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách luôn sẵn sàng xử lý vụ việc của họ.
- ☑ **Nâng cao chất lượng thu thập chứng cứ và điều tra:** Các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách sẽ có chuyên môn cần thiết để xử lý những vụ án nhạy cảm một cách hiệu quả, tiến hành điều tra toàn diện, đồng thời nâng cao chất lượng và độ tin cậy của lời khai thu được từ người chưa thành niên.
- ☑ **Xử lý kịp thời hơn:** Việc hình thành lập đơn vị cảnh sát chuyên trách/phân công điều tra viên chuyên trách sẽ đảm bảo các vụ án được ưu tiên xử lý kịp thời và hiệu quả.
- ☑ **Hạn chế gây tổn thương thứ cấp:** Các điều tra viên được đào tạo chuyên biệt có khả năng xử lý các nạn nhân dễ bị tổn thương một cách nhạy cảm và phù hợp, từ đó tránh gây thêm căng thẳng và sang chấn tâm lý cho các em khi tham gia tố tụng hình sự.
- ☑ **Thúc đẩy ứng phó đa ngành:** Các đơn vị cảnh sát chuyên trách có khả năng hợp tác tốt hơn với các cơ quan khác để đảm bảo các nạn nhân dễ bị tổn thương nhận được sự hỗ trợ cần thiết cho quá trình phục hồi và tái hòa nhập của họ, đồng thời hỗ trợ người chưa thành niên vi phạm pháp luật và phòng ngừa tái phạm.
- ☑ **Răn đe mạnh mẽ hơn:** Các đơn vị chuyên trách có nguồn lực và chuyên môn cần thiết để đảm bảo rằng kẻ phạm tội bạo lực giới và xâm hại người chưa thành niên phải chịu trách nhiệm cho hành động của mình. Điều này có thể có tác dụng răn đe đối với những kẻ có ý định phạm tội và giảm khả năng phạm tội của họ ngay từ đầu.
- ☑ **Giảm hành vi tái phạm của người chưa thành niên:** Một đơn vị chuyên trách với việc tập trung vào chủ động phòng chống tội phạm và ứng phó với người chưa thành niên vi phạm pháp luật thông qua các biện pháp hỗ trợ có thể giúp giảm tỷ lệ tội phạm, nâng cao cảm giác an toàn của cộng đồng và góp phần tạo nên một cộng đồng hài hòa, vững mạnh và lành mạnh hơn. Bằng cách hỗ trợ và can thiệp có mục tiêu, đơn vị chuyên trách có thể góp phần giảm thiểu nguy cơ tái phạm của người chưa thành niên và giúp các em trở thành những công dân hữu ích, biết tuân thủ pháp luật.

[chanisms/instruments/united-nations-standard-minimum-rules-administration-juvenile](#) (truy cập ngày 3/2/2024).

12. United Nations Committee on the Rights of the Child, "General Comment No. 24 (2019) on children's rights in the child justice system", xem tại: <https://digital-library.un.org/record/3899429?v=pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

II. CÁC VẤN ĐỀ CẦN CÂN NHẮC KHI HÌNH THÀNH CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH

Hoạt động của cảnh sát chuyên trách ở các quốc gia khác nhau sẽ có sự khác biệt, tùy thuộc vào bối cảnh địa phương và cách tổ chức lực lượng cảnh sát. Việc quyết định mô hình nào là phù hợp nhất với bối cảnh quốc gia đòi hỏi phải xem xét cẩn thận một loạt vấn đề, bao gồm:

- **Phạm vi:** Cảnh sát chuyên trách sẽ chỉ tập trung vào người chưa thành niên hay cả nạn nhân của bạo lực giới là người trưởng thành? Cảnh sát chuyên trách có chịu trách nhiệm điều tra cả các vụ án liên quan đến nạn nhân/nhân chứng chưa thành niên lẫn các vụ án

người chưa thành niên phạm tội hay không? Cảnh sát chuyên trách chuyên trách sẽ đảm nhiệm tất cả các trường hợp như vậy, hay chỉ những tội phạm có mức độ nghiêm trọng cao? Các tiêu chí để xác định các vụ việc thuộc phạm vi điều tra của cảnh sát chuyên trách là gì (tính chất của hành vi phạm tội, mức độ nghiêm trọng của thương tật/hậu quả, xâm hại nhiều lần, v.v.)?

- **Chức năng/nhiệm vụ:** Mục đích, nhiệm vụ cụ thể của cảnh sát chuyên trách là gì? Ngoài việc ứng phó với các loại tội phạm cụ thể và tiến hành điều tra, cảnh sát chuyên trách có chịu trách nhiệm về các hoạt động phòng ngừa tội phạm trong trường học và cộng đồng không? Có chịu trách nhiệm thúc đẩy ứng phó đa ngành và phối hợp với các nhà cung cấp dịch vụ khác hay không?
- **Tổ chức và triển khai:** Cần có bao nhiêu đơn vị/cán bộ chuyên trách và ở đâu? Có cần bố trí cảnh sát chuyên trách trên khắp cả nước hay chỉ ở các khu đô thị lớn có tỷ lệ tội phạm liên quan đến người chưa thành niên cao hơn? Liệu việc áp dụng phương án hỗn hợp có phù hợp hơn không, theo đó, tùy thuộc vào quy mô dân số và mức độ tội phạm được trình báo mà có thể bố trí các đơn vị cảnh sát chuyên trách làm việc toàn thời gian ở các khu đô thị lớn, còn ở những khu vực khác thì chỉ phân công cán bộ cảnh sát chuyên trách? Cảnh sát chuyên trách sẽ báo cáo cho đơn vị chỉ huy trung ương hay địa phương? Có cần có một vụ/phòng ở cấp quốc gia/sở chỉ huy để hướng dẫn và tư vấn cho các cảnh sát chuyên trách hay không?
- **Tuyển dụng:** Tiêu chí bổ nhiệm cán bộ vào đơn vị cảnh sát chuyên trách, hoặc phân công cán bộ cảnh sát chuyên trách là gì? Số năm kinh nghiệm và tính chất công việc? Thái độ và tư chất? Kiến thức chuyên môn hiện có? Kế hoạch và quy trình thúc đẩy sự cân bằng giới trong đội ngũ cảnh sát chuyên trách là gì?
- **Đào tạo/tập huấn:** Các điều tra viên chuyên trách và cấp trên của họ sẽ cần những loại đào tạo, kiến thức, kỹ năng và trang thiết bị nào? Cần có các cấp độ chuyên môn như thế nào trong các đơn vị này? Nội dung và lộ trình bồi dưỡng, liên tục phát triển chuyên môn cho các cán bộ này sẽ như thế nào? Có nên có một nhóm giảng viên chuyên sâu chịu trách nhiệm thực hiện hoạt động tập huấn liên tục cho các cán bộ cảnh sát được phân vào các đơn vị chuyên trách hay không?
- **Giữ chân nhân sự:** Kế hoạch để giữ chân cán bộ chuyên trách đã qua đào tạo bài bản trong đơn vị là gì? Các cán bộ chuyên trách có thể được thăng cấp trong đơn vị nhằm mục đích ghi nhận năng lực và giữ chân các cán bộ có chuyên môn không? Các cán bộ chuyên trách có phải ở lại đơn vị chuyên trách trong một khoảng thời gian tối thiểu trước khi đủ điều kiện để chuyển sang vị trí khác không? Do các cán bộ chuyên trách phải tiếp xúc với những tội phạm đặc biệt đáng lên án, cần có những biện pháp gì để hỗ trợ tâm lý, tinh thần của đội ngũ cán bộ?
- **Chi phí:** Cần bố trí ngân sách cho những khoản chi phí ban đầu và chi phí hoạt động thường xuyên nào để đảm bảo hoạt động hiệu quả của cảnh sát chuyên trách? Cần có những nguồn lực nào để tăng cường các cơ sở thân thiện với người chưa thành niên và nhạy cảm với nạn nhân?

Dưới đây chúng tôi xin giới thiệu một số kinh nghiệm và bài học của quốc tế để cung cấp thông tin cho tiến trình thảo luận và cân nhắc vấn đề này ở Việt Nam.

III. PHẠM VI, NHIỆM VỤ, TỔ CHỨC CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH

Nhiệm vụ, phạm vi và tổ chức cảnh sát chuyên trách dành cho người chưa thành niên ở các quốc gia trên thế giới có sự khác biệt rất lớn và không có một mô hình áp dụng chung nào. Có mô hình chỉ xử lý các vụ việc liên quan đến nạn nhân là người chưa thành niên hoặc người chưa thành niên vi phạm pháp luật nhưng cũng có mô hình cho phép xử lý các vụ việc liên quan đến cả người chưa thành niên lẫn phụ nữ bị bạo lực gia đình hoặc bạo lực tình dục. Hầu hết các đơn vị chuyên trách này chịu trách nhiệm chủ động xác định tội phạm trong phạm vi thẩm quyền và điều tra ứng phó chuyên sâu đối với tất cả các trường hợp được trình báo hoặc phát hiện. Ngoài việc thực hiện nhiệm vụ cốt lõi là các hoạt động điều tra, hầu hết các đơn vị còn chịu trách nhiệm đảm bảo phúc lợi, bảo vệ an toàn cho phụ nữ và người chưa thành niên, bao gồm cả việc bảo vệ họ khỏi bị tiếp tục xâm hại. Công tác này thường đòi hỏi phải có sự hợp tác chặt chẽ với nhân viên công tác xã hội, cán bộ y tế và các cơ quan hỗ trợ khác trong cộng đồng và các đối tác khác. Nhiều đơn vị cảnh sát chuyên trách cũng có trách nhiệm phòng ngừa tội phạm trong lĩnh vực chuyên môn của mình, kể cả thông qua hoạt động tiếp cận và nâng cao nhận thức trong trường học và trong cộng đồng.

Thông thường, nhiệm vụ của các đơn vị cảnh sát chuyên trách đối với người chưa thành niên bao gồm:

- Lập, tuân thủ và giám sát các chính sách, quy trình nhằm ngăn chặn và ứng phó với tội phạm theo hướng vì lợi ích tốt nhất của người chưa thành niên và tập trung vào việc bảo vệ và phúc lợi của tất cả những người có liên quan;
- Thực hiện các chiến lược chủ động phòng ngừa tội phạm do người chưa thành niên thực hiện và/hoặc tội phạm xâm hại người chưa thành niên;
- Điều tra chuyên trách tất cả các vụ việc được trình báo, phát hiện thuộc thẩm quyền;
- Liên lạc và hợp tác với các bên liên quan, bao gồm cả việc tham gia vào các nhóm đa ngành;
- Tham gia vào các chiến lược phòng chống tội phạm với sự cộng tác của các bên liên quan trong cộng đồng;
- Thu thập và báo cáo số liệu thống kê liên quan, các chỉ số hiệu quả công việc và sử dụng thông tin này để xác định xu hướng, cơ hội cải tiến;
- Phát triển chuyên môn liên tục, bao gồm liên tục thích ứng với các mối đe dọa mới và các hình thức tội phạm mới xuất hiện.

Dưới đây là một số mô hình đơn vị chuyên trách phổ biến nhất:

1. Cảnh sát chuyên trách về tất cả các đối tượng chưa thành niên (người chưa thành niên cần được bảo vệ, người chưa thành niên là nạn nhân của tội phạm, người chưa thành niên vi phạm pháp luật)
2. Cảnh sát chuyên trách về các vụ án liên quan đến phụ nữ và người chưa thành niên (người chưa thành niên là nạn nhân của tội phạm, người chưa thành niên vi phạm pháp luật);
3. Cảnh sát chuyên trách về các vụ án liên quan đến phụ nữ và người chưa thành niên là nạn nhân bị xâm hại;
4. Cảnh sát chuyên trách về các vụ án liên quan đến người chưa thành niên là nạn nhân bị xâm hại;
5. Cảnh sát chuyên trách về các vụ án liên quan đến người chưa thành niên vi phạm pháp luật.

Mô hình 1. Tất cả các đối tượng người chưa thành niên

Một số quốc gia đã hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách về tất cả các vụ việc liên quan đến người chưa thành niên, bao gồm cả người chưa thành niên cần được bảo vệ (người chưa thành niên bị lạc hoặc bị bỏ rơi, bỏ nhà, sống lang thang, bị bạo lực hoặc sao nhãng, v.v.), người chưa thành niên là nạn nhân của tội phạm, và người chưa thành niên vi phạm pháp luật. Cách tiếp cận này cho phép cảnh sát phát triển các kỹ năng và chuyên môn cảnh sát thân thiện với người chưa thành niên, đồng thời đảm bảo rằng tất cả những người chưa thành niên có tương tác với cảnh sát đều được đối xử trước hết như một người chưa đủ trưởng thành và dễ bị tổn thương. Tuy nhiên, thách thức đặt ra là mô hình này không phản ánh các kỹ năng và mức độ kinh nghiệm khác nhau cần có để làm việc với các đối tượng người chưa thành niên khác nhau này. Ví dụ, các trường hợp người chưa thành niên bị lạc gia đình hoặc bị bỏ rơi thường do cảnh sát cơ sở giải quyết. Các cán bộ này phải được đào tạo và tập huấn sơ bộ để có thể làm việc theo phương thức

thân thiện với người chưa thành niên, tuy nhiên họ không cần phải có kỹ năng điều tra chuyên sâu. Ngược lại, các vụ án xâm hại tình dục đối với người chưa thành niên là những vụ án hình sự phức tạp, cần được xử lý bởi điều tra viên đã qua đào tạo và có kinh nghiệm.

Ấn Độ – Đơn vị cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên¹³

Luật Tư pháp người chưa thành niên của Ấn Độ quy định mỗi đồn cảnh sát phải bố trí ít nhất một cán bộ làm Cảnh sát viên phúc lợi trẻ em để quản lý các vụ việc liên quan đến trẻ em. Ngoài ra, mỗi huyện hay thành phố phải có ít nhất một Đơn vị cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên, nhân viên của Đơn vị này gồm có các Cảnh sát viên chuyên trách về phúc lợi trẻ em và hai nhân viên công tác xã hội từ cơ quan bảo vệ trẻ em cấp huyện. Hơn 1.700 Đơn vị cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên đã được hình thành trên khắp cả nước. Chính quyền trung ương hỗ trợ tài chính cho chính quyền các tiểu bang để hình thành các đơn vị này.

Các Cảnh sát viên phúc lợi trẻ em/Đơn vị Cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên giải quyết tất cả các vụ việc liên quan đến trẻ em vi phạm pháp luật, trẻ em cần được chăm sóc và bảo vệ (bao gồm cả trẻ em bị lạc, bị bỏ rơi, lang thang, ăn xin, lao động trẻ em, trẻ em bị sao nhãng hoặc bị ngược đãi), và trẻ em là nạn nhân của tội phạm. Họ chịu trách nhiệm đảm đương tất cả các chức năng của cảnh sát liên quan đến trẻ em, bao gồm:

- Làm đầu mối xử lý tất cả các vấn đề liên quan đến trẻ em được tiếp nhận tại đồn cảnh sát;
- Duy trì sổ thụ lý riêng đối với các vụ việc liên quan đến trẻ em;
- Xác định, giải cứu và tiếp nhận trẻ em cần được bảo vệ và nạn nhân của tội phạm, bao gồm cả việc giải cứu trẻ em khỏi bị bóc lột;
- Phối hợp với cơ quan bảo vệ trẻ em và các cơ quan khác để bố trí chăm sóc và bảo vệ trẻ em (ví dụ: điều trị y tế khẩn cấp, bố trí nơi tạm lánh vv.);
- Điều tra, xử lý các đối tượng phạm tội xâm hại trẻ em;
- Giải quyết mọi trường hợp trẻ em vi phạm pháp luật;
- Đăng ký và điều tra thông tin liên quan đến trẻ em mất tích được tiếp nhận tại đồn cảnh sát, với sự hợp tác của Đội tìm kiếm người mất tích;
- Tổ chức các chương trình tiếp cận và nâng cao nhận thức cộng đồng về các vấn đề liên quan đến trẻ em;
- Phối hợp chặt chẽ với cơ quan bảo vệ trẻ em cấp quận/huyện, các tổ chức tự nguyện, cơ quan quản lý địa phương, các tổ chức dựa vào cộng đồng trong các vấn đề liên quan đến phúc lợi của trẻ em trong phạm vi quyền hạn của mình.

Bang Uttar Pradesh hiện đang thí điểm mô hình “Đồn cảnh sát thân thiện với trẻ em”¹⁴. Các đồn cảnh sát thân thiện với trẻ em này có một Cảnh sát viên phúc lợi trẻ em đã qua đào tạo và bố trí một phòng hoặc góc thân thiện với trẻ em riêng biệt, được thiết kế và trang trí để giúp trẻ cảm thấy thoải mái, bao gồm đồ nội thất tiện nghi, tranh/áp phích nhiều màu sắc trên tường, đồ chơi, nước uống, đồ giải khát và khu vệ sinh riêng cho trẻ em. Các đồn cảnh sát cũng có phương tiện để ghi âm/ghi hình lời khai của trẻ em.

13. <https://spuwac.in/dpju2/funcjuvenile.html> (truy cập ngày 3/2/2024).

14. <https://www.childlineindia.org/pdf/Guidelines-for-Establishment-of-Child-Friendly-Police-Stations.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

Kenya - Đơn vị Bảo vệ trẻ em¹⁵

Bộ Cảnh sát quốc gia Kenya đã thành lập các Đơn vị Bảo vệ trẻ em chuyên trách trực thuộc Cục cảnh sát cộng đồng, giới và bảo vệ trẻ em. Các Đơn vị Bảo vệ trẻ em là các cơ cấu riêng biệt thân thiện với trẻ em tại các đồn cảnh sát, nhân viên là các cán bộ cảnh sát chuyên trách và chịu trách nhiệm về tất cả các nhóm trẻ em tiếp xúc với cảnh sát (trẻ em cần được chăm sóc và bảo vệ, trẻ em là nạn nhân của tội phạm, trẻ em vi phạm pháp luật). Hiện Kenya có 23 Đơn vị Bảo vệ trẻ em tại các đồn cảnh sát cấp huyện trên toàn quốc, và đang có kế hoạch từng bước mở rộng ra tất cả các đồn cảnh sát.

Ngay khi đến đồn cảnh sát, trẻ em sẽ được đưa đến Đơn vị Bảo vệ trẻ em, nơi cung cấp không gian thân thiện để trẻ em tương tác với cảnh sát. Các cán bộ cảnh sát được đào tạo đặc biệt sẽ lấy lời khai và đánh giá nhu cầu của trẻ em, nếu có thể thì cùng với cán bộ bảo vệ trẻ em tại địa phương. Các Đơn vị Bảo vệ trẻ em cũng có các cơ sở tạm giữ/lưu trú thân thiện với trẻ em dành cho những trẻ bị cảnh sát giữ qua đêm. Các đơn vị này hợp tác chặt chẽ với Bộ Trẻ em và các nhà cung cấp dịch vụ của chính phủ và tổ chức phi chính phủ để đảm bảo trẻ em tiếp tục được tham vấn, tư vấn pháp lý, khám chữa bệnh và các dịch vụ khác.

Mô hình 2: Phụ nữ và người chưa thành niên

Một cách tiếp cận phổ biến khác là hình thành các đơn vị cảnh sát chuyên trách dành cho phụ nữ và người chưa thành niên. Các đơn vị chuyên trách này thường chịu trách nhiệm về:

- Bạo lực gia đình đối với phụ nữ và người chưa thành niên;
- Xâm hại tình dục đối với phụ nữ và người chưa thành niên;
- Các tội bạo lực, xâm hại và bóc lột khác đối với người chưa thành niên; và
- Người chưa thành niên vi phạm pháp luật.

Cách tiếp cận này thừa nhận rằng nhu cầu của phụ nữ và người chưa thành niên dễ bị tổn thương thường có nhiều điểm tương đồng và các kỹ năng cần thiết để điều tra tội phạm xâm hại phụ nữ một cách hiệu quả cũng tương tự như những kỹ năng cần thiết để điều tra tội phạm xâm hại người chưa thành niên. Tuy nhiên, việc đưa người chưa thành niên vi phạm pháp luật vào phạm vi nhiệm vụ của các đơn vị này có thể gây ra một số khó khăn. Nguyên nhân là do mặc dù có một số cách tiếp cận phổ biến, thân thiện với người chưa thành niên có thể được áp dụng tương tự cho nạn nhân là người chưa thành niên và người chưa thành niên vi phạm pháp luật, về cơ bản các kỹ năng và thủ tục xử lý từng nhóm đối tượng người chưa thành niên này lại hoàn toàn khác nhau. Ngoài ra, các tội xâm hại người chưa thành niên thường là tội khá nghiêm trọng, đòi hỏi điều tra viên có kinh nghiệm, có kỹ năng chuyên sâu. Trong khi đó, phần lớn tội phạm do người chưa thành niên thực hiện liên quan đến tài sản (trộm cắp, cướp giật, phá hoại tài sản, v.v.) và thường do cảnh sát cấp cơ sở tại cộng đồng xử lý.

15. Xem: "Kenya National Justice for Children Strategy 2023-3028, p.10", xem tại: <https://ncaj.go.ke/wp-content/uploads/download-manager-files/FINAL-NATIO-NAL-STRATEGY-ON-JUSTICE-FOR-CHILDREN-21st-feb-2024.pdf>; and Standard Operating Procedures for Child Protection Units, xem tại: <https://ncaj.go.ke/wp-content/uploads/download-manager-files/Standard-Operating-Procedures-for-Child-Protection-Units.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

Đơn vị Dịch vụ phụ nữ và trẻ em tại Indonesia¹⁶

Indonesia đã từng bước thành lập khoảng 528 Đơn vị Dịch vụ phụ nữ và trẻ em tại các đồn cảnh sát cấp tỉnh/thành phố và quận huyện trên cả nước. Ban đầu, Đơn vị Dịch vụ phụ nữ và trẻ em trực thuộc Phòng Điều tra hình sự, nhưng vào tháng 1 năm 2022, Chỉ huy trưởng Cảnh sát quốc gia đã tách Đơn vị này thành một Phòng riêng.¹⁷

Các đơn vị này xử lý các vụ xâm hại phụ nữ, bao gồm cả bạo lực gia đình và xâm hại tình dục, cũng như các vụ phạm tội có liên quan đến nạn nhân là trẻ em hoặc trẻ em vi phạm pháp luật. Số lượng cảnh sát cao cấp và cảnh sát viên thuộc mỗi đơn vị là khác nhau, tùy thuộc vào quy mô của quận huyện, trong đó chú trọng tuyển dụng cán bộ nữ. Khoảng 233 Đơn vị cấp tỉnh/thành phố có Phòng Điều tra đặc biệt thân thiện với trẻ em, khép kín, tiện nghi và an toàn được thiết kế để đảm bảo nạn nhân cảm thấy được bảo vệ và an tâm. Nhiều Phòng Điều tra đặc biệt được trang bị để ghi lại các cuộc lấy lời khai bằng video. Các Đơn vị này cũng hợp tác chặt chẽ với các cơ quan bảo vệ trẻ em, chính quyền địa phương, các tổ chức phụ nữ và bệnh viện để cung cấp các dịch vụ toàn diện cho phụ nữ và trẻ em.

Hoạt động của các Đơn vị Dịch vụ phụ nữ và trẻ em được điều chỉnh bởi Quy định số 10 năm 2007 của Chỉ huy trưởng Cảnh sát Indonesia về tổ chức và quy trình làm việc của Đơn vị Dịch vụ phụ nữ và trẻ em trong Lực lượng Cảnh sát và Quy định số 3 năm 2008 của Chỉ huy trưởng Cảnh sát Indonesia về việc Thành lập Phòng Điều tra đặc biệt.

Cảnh sát Ghana - Đơn vị Hỗ trợ nạn nhân bạo lực gia đình¹⁸

Đơn vị Hỗ trợ nạn nhân bạo lực gia đình (DOVVSU) của Bộ Cảnh sát Ghana là một đơn vị chuyên trách thuộc Cục Điều tra hình sự, chịu trách nhiệm ngăn chặn, bảo vệ, bắt giữ và điều tra thủ phạm bạo lực gia đình và xâm hại trẻ em, đồng thời xử lý người chưa thành niên vi phạm pháp luật. Chức năng của đơn vị bao gồm:

- Phòng chống bạo lực gia đình và xâm hại trẻ em;
- Điều tra các vụ bạo lực gia đình, xâm hại trẻ em và tội phạm chưa thành niên;
- Bảo vệ và thúc đẩy phúc lợi của nạn nhân bị xâm hại;
- Thiết lập cơ sở dữ liệu hiệu quả để phát hiện, phòng ngừa và truy tố tội phạm;
- Tham mưu về phòng ngừa tội phạm tại nhà, trong trường học, nhà thờ và chợ.

Đơn vị cũng phối hợp chặt chẽ với các cán bộ phúc lợi xã hội cấp huyện, cán bộ quản chế, dịch vụ y tế, chương trình trợ giúp pháp lý, nhân viên tham vấn và các cơ quan khác để đáp ứng nhu cầu của phụ nữ và trẻ em.

16. Indonesia Universal Periodic Review Report to the UN Human Rights Council, Nov 2022, [A/HRC/WG.6/41/IDN/1](https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/upr/id-index), xem tại: <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/upr/id-index>; Indonesia Eight Periodic CEDAW Report, [CEDAW/C/IND/8](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FC%2FIDN%2F8&Lang=en) xem tại: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2FC%2FIDN%2F8&Lang=en (truy cập ngày 3/2/2024).

17. "Police form new team on trafficking, violence against women, children", The Jakarta Posts, xem tại: <https://www.thejakartapost.com/indonesia/2024/12/19/police-form-new-team-on-trafficking-violence-against-women-children.html>. (truy cập ngày 3/2/2024).

18. <https://police.gov.gh/en/index.php/domestic-violence-victims-support-unit-dovvsu/> (truy cập ngày 3/2/2024).

DOVVSU có văn phòng tại thủ phủ của các vùng, tỉnh lỵ và bộ phận công tác tại 107 trên 216 quận ở Ghana. Vào cuối năm 2013, DOVVSU có 607 nhân viên trên cả nước, trong đó có 42 cán bộ cảnh sát cao cấp, 565 thanh tra viên và số còn lại là nhân viên sơ cấp.

Mô hình 3: Phụ nữ và người chưa thành niên là nạn nhân bị xâm hại

Một trong những mô hình phổ biến nhất trên toàn cầu là các đơn vị cảnh sát chuyên trách chịu trách nhiệm về các tội phạm nghiêm trọng xâm hại phụ nữ và trẻ em. Các đơn vị chuyên trách này thường nằm trong Cục Điều tra hình sự và có nhân viên là các điều tra viên có kinh nghiệm. Nhiệm vụ của các đơn vị này có thể được các quốc gia quy định khác nhau, nhưng thường bao gồm:

- Bạo lực gia đình đối với phụ nữ và trẻ em;
- Xâm hại tình dục đối với phụ nữ và trẻ em; và
- Các tội xâm hại và bóc lột khác đối với trẻ em.

Philippines - Trung tâm Bảo vệ phụ nữ và trẻ em¹⁹

Trung tâm Bảo vệ phụ nữ và trẻ em của Lực lượng Cảnh sát Quốc gia Philippines là một đơn vị chuyên trách thuộc Tổng cục Quản lý điều tra²⁰ được giao nhiệm vụ giải quyết các tội phạm đối với phụ nữ và trẻ em. Được thành lập vào năm 1993, Trung tâm Bảo vệ phụ nữ và trẻ em chịu trách nhiệm điều tra, truy tố các vụ bạo lực phụ nữ, xâm hại trẻ em, buôn bán người và các tội phạm liên quan khác. Tại sở chỉ huy, Trung tâm Bảo vệ phụ nữ và trẻ em có Bộ phận Khiếu nại và điều tra, Bộ phận Dịch vụ xã hội, Bộ phận Nghiên cứu và phân tích, Bộ phận Bảo vệ trẻ em và đa ngành, và Bộ phận Chống buôn bán người. Các chức năng của Trung tâm bảo vệ phụ nữ và trẻ em bao gồm:

- Khởi tố điều tra và thu thập thông tin trinh sát chống buôn bán người;
- Tiến hành điều tra và các hoạt động chống tội phạm bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em;
- Tiến hành theo dõi và giám sát đối tượng tình nghi buôn bán người và thực hiện các chiến dịch chủ động cần thiết để ngăn chặn hành vi phạm tội;
- Giải quyết các vụ việc xâm hại phụ nữ và trẻ em trong gia đình;
- Tiến hành các cuộc điều tra trên máy tính, phối hợp với Nhóm chống tội phạm mạng của Lực lượng cảnh sát quốc gia Philippines và các cơ quan thực thi pháp luật khác để xác định và bắt giữ những kẻ tình nghi sử dụng internet để lôi kéo thanh niên vào con đường mại dâm;
- Hỗ trợ các đơn vị cảnh sát địa phương trong các cuộc điều tra liên quan đến buôn bán người;

19. <https://wpcp.pnp.gov.ph/> (truy cập ngày 3/2/2024).

20. <https://didm.pnp.gov.ph/index.php/about-us/organizational-structure> (truy cập ngày 3/2/2024).

- Tiến hành các hoạt động giải cứu phụ nữ và trẻ em là nạn nhân bị bạo lực và nạn nhân buôn bán người;
- Tạo điều kiện thuận lợi cho việc xác định và chuyển gửi nạn nhân, điều phối các yêu cầu về dịch vụ xã hội, pháp lý, phục hồi chức năng và y tế cho các nạn nhân được giải cứu với các cơ quan hữu quan;
- Vận động chính sách và các chiến dịch nâng cao nhận thức cộng đồng nhằm phòng ngừa tội phạm xâm hại phụ nữ và trẻ em.

Ngoài ra, toàn bộ 1.700 đồn cảnh sát trên toàn quốc đều có Bộ phận bảo vệ phụ nữ và trẻ em chuyên trách, với nhân sự là các cán bộ cảnh sát được đào tạo đặc biệt. Ở khu vực thành thị còn có phòng lấy lời khai được thiết kế đặc biệt, riêng tư, dành riêng cho trẻ em và phụ nữ. Các Bộ phận này áp dụng cách tiếp cận đa ngành và hợp tác chặt chẽ với các cơ quan phúc lợi xã hội, bệnh viện, trợ giúp pháp lý và các tổ chức cung cấp dịch vụ phi chính phủ để đảm bảo rằng phụ nữ và trẻ em được hỗ trợ và giúp đỡ toàn diện. Ở khu vực đô thị, các cán bộ cảnh sát thuộc Bộ phận Bảo vệ phụ nữ và trẻ em được phân công tham gia vào các Đơn vị Bảo vệ phụ nữ và trẻ em một cửa tại các bệnh viện công.

Malaysia - Phòng Điều tra tội phạm tình dục, phụ nữ và trẻ em²¹

Năm 2007, Cảnh sát Hoàng gia Malaysia đã thành lập Phòng Điều tra tội phạm tình dục, phụ nữ và trẻ em (D11) chuyên trách trực thuộc Cục Điều tra hình sự. Cơ quan này chịu trách nhiệm điều tra tội phạm đối với phụ nữ và trẻ em, đặc biệt tập trung vào vấn đề bạo lực gia đình và bạo lực tình dục. Ở cấp sở chỉ huy, D11 được chia thành 3 đơn vị chuyên trách, mỗi đơn vị có khoảng 3 nhân viên: 1) Đơn vị Trẻ em; 2) Đơn vị Bạo lực gia đình; và 3) Đơn vị Tội phạm tình dục.

Tất cả các đồn cảnh sát cấp tiểu bang và quận huyện phải có ít nhất một sĩ quan D11, tùy thuộc vào quy mô và nhu cầu. Vai trò chính của sĩ quan D11 ở cấp bang là điều phối và hỗ trợ cán bộ ở các quận huyện. Ở cấp quận huyện, nhiệm vụ chính của sĩ quan D11, đa phần là nữ, là: giải cứu nạn nhân và hỗ trợ nạn nhân đến nơi an toàn; điều tra tất cả các trường hợp xâm hại và sao nhãng trẻ em được trình báo; và lấy lời khai và thu thập bằng chứng cho Phó ủy viên công tố.

Để tạo thuận lợi cho việc lấy lời khai trẻ em trong một môi trường an toàn và thân thiện với trẻ em, 14 Trung tâm Lấy lời khai trẻ em đã được thành lập (ít nhất một trung tâm ở mỗi bang). Một số trung tâm nằm trong đồn cảnh sát, trong khi những trung tâm khác nằm trong tòa nhà khác. Các Trung tâm Lấy lời khai trẻ em có phòng thân thiện với trẻ em và được trang bị để thực hiện ghi lại buổi lấy lời khai bằng video. Các bản ghi hình có âm thanh được thực hiện tại Trung tâm Lấy lời khai trẻ em có thể dùng làm bằng chứng trước tòa, điều đó có nghĩa là đưa trẻ không phải hồi tưởng lại trải nghiệm của mình nhiều lần.

21. <https://www.rmp.gov.my/infor-korporate/jabatan---jabatan/jabatan-siasatan-jenayah> (truy cập ngày 3/2/2024).

Tiểu bang Victoria, Úc - Đơn vị Phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em²²

Cảnh sát Tiểu bang Victoria đã thành lập các Đơn vị chuyên trách về Phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em để xử lý tất cả các tội phạm liên quan đến bạo lực thân thể và tình dục đối với trẻ em cũng như bạo lực tình dục đối với người trưởng thành. Cán bộ làm việc tại các đơn vị này là các điều tra viên giàu kinh nghiệm và chuyên môn, được đào tạo nghiệp vụ chuyên sâu và áp dụng phương pháp tiếp cận lấy nạn nhân làm trung tâm khi xử lý các vụ án. Trên toàn tiểu bang có 31 Đơn vị Phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em với các quy mô khác nhau tùy thuộc vào vị trí địa lý và yêu cầu công việc của từng đơn vị. Nhiệm vụ chính của các Đơn vị này là thực hiện các biện pháp ứng phó ban đầu đối với các nạn nhân trẻ em bị xâm hại tình dục và bạo hành thân thể thông qua các công việc sau:

- Chăm sóc phúc lợi của nạn nhân.
- Lấy lời khai của nạn nhân/nhân chứng để làm bằng chứng.
- Hoàn thiện và nộp các báo cáo liên quan.
- Thăm vấn những người phạm tội xâm hại thân thể và tình dục đối với trẻ em sau khi liên hệ và tham vấn Đơn vị Điều tra hình sự có liên quan.

Các cán bộ cảnh sát chuyên trách trong Đơn vị phối hợp chặt chẽ với các cơ quan bảo vệ trẻ em, chuyên gia y tế và các cơ quan hỗ trợ nạn nhân khác để đảm bảo các nạn nhân nhận được các hỗ trợ và trợ giúp phù hợp. Cảnh sát tiểu bang Victoria và Bộ Dịch vụ nhân sinh [Cơ quan bảo vệ trẻ em] đã phối hợp xây dựng một bộ quy trình dẫn nhằm hỗ trợ cán bộ bảo vệ trẻ em và cảnh sát để bảo đảm việc cung cấp các biện pháp ứng phó trong quá trình triển khai các biện pháp can thiệp bảo vệ nạn nhân và điều tra hình sự được điều phối tốt. Ngoài ra, tiểu bang Victoria còn thành lập 7 Trung tâm liên ngành (MDC) để thực hiện các biện pháp ứng phó tích hợp và toàn diện cho nạn nhân là trẻ em bị bạo hành và xâm hại tình dục.²³ Tại các Trung tâm liên ngành này, nhân viên của tất cả các cơ quan tham gia xử lý tội phạm bao gồm cảnh sát từ Đơn vị Phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em, nhân viên bảo vệ trẻ em, nhân viên tham vấn, y tá sức khỏe cộng đồng, nhân viên pháp y, sẽ cùng làm việc trong một tòa nhà. Các Trung tâm liên ngành này được bố trí cách xa các đồn cảnh sát một cách có chủ ý và được thiết kế với mục đích tạo ra một môi trường an toàn, thân thiện và bảo mật cho các nạn nhân.

22. <https://www.llen.com.au/directory/name/victoria-police-2/> (truy cập ngày 3/2/2024).

23. <https://www.police.vic.gov.au/options-guide-victim-survivors-victoria-police-perpetrated-family-violence-or-sexual-offences/reporting-in-person-at-mdcs> (truy cập ngày 3/2/2024).

Bangladesh – Phòng Điều tra và hỗ trợ phụ nữ²⁴

Năm 2009, cảnh sát Thủ đô Dhaka đã hợp tác với các tổ chức phi chính phủ thành lập Phòng Điều tra và hỗ trợ phụ nữ nhằm giải quyết tình trạng bạo lực ngày càng tăng đối với phụ nữ và trẻ em. Các sỹ quan cảnh sát chuyên trách tại Đơn vị này có nhiệm vụ giải quyết các vụ phạm tội đối với phụ nữ và trẻ em, đặc biệt là các tội phạm về hiếp dâm, bắt cóc, buôn người, bạo lực gia đình và trẻ em mất tích. Đơn vị này bao gồm các đội như sau:

Đội Điều tra: điều tra các vụ án liên quan đến phụ nữ và trẻ em được trình báo tại 49 Đồn Cảnh sát trong phạm vi khu vực đô thị Dhaka. **Đội Điều tra** gồm 3 thanh tra cảnh sát và 16 phó thanh tra cảnh sát.

Đội phản ứng nhanh: nhanh chóng đến nơi xảy ra vụ án và giải cứu nạn nhân trong thời gian ngắn nhất, đồng thời bảo vệ, hỗ trợ và trợ giúp nạn nhân. **Đội Phản ứng nhanh** cũng cung cấp hướng dẫn cho nạn nhân thông qua đường dây hỗ trợ và triển khai các chương trình/chiến dịch nâng cao nhận thức các quy định pháp luật và các quyền cơ bản của phụ nữ và trẻ em. Tất cả các cảnh sát trong đội đều là nữ. Bốn tổ luân phiên nhau làm việc dưới sự chỉ đạo của một phó thanh tra cảnh sát.

Trung tâm Hỗ trợ nạn nhân: được vận hành thông qua quan hệ hợp tác giữa cảnh sát và 10 tổ chức phi chính phủ. Các Trung tâm Hỗ trợ nạn nhân được đặt tại các đồn cảnh sát và cung cấp một không gian yên tĩnh, riêng tư hơn, lấy nạn nhân làm trung tâm trong mọi hoạt động để nạn nhân trình báo tội phạm, cung cấp lời khai cho cảnh sát và tiếp nhận sự trợ giúp. Các Trung tâm Hỗ trợ nạn nhân cung cấp dịch vụ điều trị y tế khẩn cấp, tư vấn tâm lý, tư vấn pháp lý và là nơi tạm lánh cho nạn nhân trong thời gian tối đa 5 ngày. Các nạn nhân cần hỗ trợ lâu hơn sẽ được giới thiệu đến các đối tác của chính phủ hoặc Tổ chức phi Chính phủ để tiếp tục được trợ giúp.

Nam Phi – Đơn vị Phòng chống bạo lực gia đình, tội phạm tình dục và bảo vệ trẻ em²⁵

Đơn vị Phòng chống bạo lực gia đình, tội phạm tình dục và bảo vệ trẻ em là một Đơn vị chuyên trách trực thuộc Lực lượng Cảnh sát Nam Phi, bao gồm các điều tra viên chuyên trách và cán bộ hỗ trợ. Cảnh sát chuyên trách trong Đơn vị chịu trách nhiệm điều tra tất cả các vụ án bạo lực gia đình, bạo lực tình dục và tội phạm đối với trẻ em, trong đó, khoảng một nửa số vụ án mà Đơn vị này xử lý liên quan tới xâm hại tình dục trẻ em. Cơ quan này cũng thực hiện các hoạt động tiếp cận cộng đồng và giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của người dân, góp phần phòng ngừa bạo lực gia đình và xâm hại tình dục trẻ em.

24. <https://dmp.gov.bd/women-support-investigation-division> (truy cập ngày 3/2/2024).

25. https://www.saps.gov.za/resource_centre/women_children/domestic_violence_find_your_voice.php. Xem thêm: Johan Van Graan (2012), "The quality of service of the Family Violence, Child Protection and Sexual Offences Unit of the South African Police Service, post-2010" Xem tại: <https://www.researchgate.net/publication/308795710> (truy cập ngày 2/3/2024).

Đơn vị Phòng chống bạo lực gia đình, tội phạm tình dục và bảo vệ trẻ em chính thức đi vào hoạt động từ năm 2010. Đơn vị hiện có trên 2.500 cán bộ làm việc tại 176 địa điểm. Mỗi đơn vị đều có các nhân viên công tác xã hội phối hợp thực hiện nhiệm vụ cùng với các cảnh sát điều tra được đào tạo chuyên sâu, đặc biệt là trong các vụ án trẻ em bị tổn thương nghiêm trọng, cần áp dụng một phương pháp điều tra chuyên biệt (ví dụ: vì lý do khuyết tật) hoặc các vụ án mà trẻ em cần được bảo vệ đặc biệt để ngăn ngừa những thương tổn nghiêm trọng hơn.

Mô hình 4: Người chưa thành niên bị xâm hại

Một số quốc gia có các đơn vị điều tra chuyên trách chỉ tập trung điều tra tội phạm xâm hại trẻ em. Các đơn vị này có thể phát triển năng lực và chuyên môn sâu về nghiệp vụ giải quyết các vụ án xâm hại trẻ em. Tuy nhiên, những đơn vị này thường chỉ phù hợp cho các thành phố lớn và các địa bàn có tỷ lệ tội phạm xâm hại trẻ em cao.

Đơn vị Điều tra chuyên trách về tội phạm xâm hại trẻ em tại Vương quốc Anh²⁶

Nhận thức được tầm quan trọng và tính chất phức tạp riêng của tội phạm xâm hại trẻ em, các cơ quan cảnh sát khu vực Vương quốc Anh thường có các Đơn vị Điều tra tội phạm xâm hại trẻ em. Nhân sự của các Đơn vị này là các điều tra viên được đào tạo chuyên biệt (cả nam và nữ) chuyên điều tra tin báo, tố giác về tội phạm xâm hại thân thể và tình dục trẻ em. Tại nhiều địa phương, điều tra viên sẽ hoạt động như thành viên của các nhóm đa ngành được thành lập trên địa bàn để cùng phối hợp làm nhiệm vụ với các nhân viên bảo vệ trẻ em và các chuyên gia y tế.

Cảnh sát điều tra tội phạm xâm hại trẻ em là những điều tra viên lâu năm, giàu kinh nghiệm, và phải hoàn thành khóa đào tạo tiêu chuẩn (để cập bên dưới). Cảnh sát điều tra tội phạm xâm hại trẻ em thực hiện các nhiệm vụ sau đây:

- Thu thập và tập hợp các bằng chứng hỗ trợ quá trình điều tra;
- Lấy lời khai nhân chứng, nạn nhân và nghi phạm, thu thập tất cả các bằng chứng cần thiết liên quan đến các vụ án điều tra xâm hại trẻ em;
- Đảm bảo tất cả các vật chứng, bao gồm các tang vật do tội phạm nghiêm trọng và phức tạp gây ra được thu giữ, kiểm tra và lưu trữ theo chính sách và quy định của pháp luật;
- Thực hiện đánh giá nguy cơ và cung cấp các hỗ trợ thích hợp cho nạn nhân trong quá trình điều tra, ví dụ, thông qua việc xây dựng kế hoạch và bảo đảm an toàn và phúc lợi cho nạn nhân.
- Cung cấp thông tin về các dịch vụ hỗ trợ cho gia đình và nạn nhân để họ có thể tiếp cận tất cả các dịch vụ và hỗ trợ sẵn có.

26. <https://profdev.college.police.uk/professional-profile/child-abuse-investigator/> (truy cập ngày 2/3/2024).

- Phân tích, đánh giá chứng cứ và vật chứng thu thập được trong quá trình điều tra vụ án;
- Lập báo cáo kết quả điều tra;
- Hợp tác với các cơ quan khác, ví dụ, cán bộ công tác xã hội và chuyên gia y tế trong hoạt động phát triển mạng lưới và đẩy mạnh sử dụng tối ưu các nguồn lực để hỗ trợ trẻ em và gia đình của trẻ.

Tiểu bang Queensland, Úc – Các Đơn vị Điều tra và bảo vệ trẻ em²⁷

Cục Cảnh sát Bang Queensland (QPS) đã thành lập các Đơn vị Điều tra và bảo vệ trẻ em (CPIU) trên toàn tiểu bang. Đội ngũ nhân sự làm việc tại các đơn vị chuyên trách này bao gồm các điều tra viên chuyên nghiệp được đào tạo bài bản và có kỹ năng chuyên sâu để điều tra các loại tội phạm xâm hại trẻ em, bao gồm giết người, hiếp dâm, cáo buộc nghiêm trọng về tấn công tình dục và xâm hại thân thể trẻ em.

Tại một số quốc gia, các điều tra viên chuyên trách cũng tham gia vào **Đội công tác liên ngành** với mục tiêu tăng cường và nâng cao hơn nữa công tác điều tra và ứng phó hỗ trợ cho trẻ em là nạn nhân bạo lực. **Đội công tác liên ngành** có sự tham gia của các chuyên gia thuộc các cơ quan chủ chốt chịu trách nhiệm giải quyết các trường hợp bạo hành trẻ em, qua đó đảm bảo thực hiện các biện pháp xử lý mang tính tích hợp và toàn diện hơn, đáp ứng nhu cầu của trẻ em. Mặc dù quy mô và số lượng thành viên của **Đội công tác liên ngành** ở mỗi quốc gia là khác nhau, các thành viên phổ biến thường bao gồm điều tra viên chuyên trách đã qua đào tạo, nhân viên bảo vệ trẻ em và nhân viên y tế. Tại một số quốc gia, các thành viên của **Đội công tác liên ngành** làm việc tại văn phòng chuyên môn của họ nhưng sẽ cùng nhau xây dựng kế hoạch và hành động chung để giải quyết các vụ án được trình báo. Tại các quốc gia khác, các thành viên này cùng làm việc tại một văn phòng, nhờ đó, mối quan hệ hợp tác làm việc giữa các thành viên trong đội trở nên gắn bó chặt chẽ hơn. Hoạt động của **Đội công tác liên ngành** thường dựa trên một thỏa thuận hoặc biên bản ghi nhớ giữa các cơ quan có liên quan, trong đó nêu rõ các thỏa thuận về tổ chức quản lý và cam kết của mỗi cơ quan trong việc cung cấp nhân lực và nguồn lực cần thiết cho hoạt động của **Đội**.

27. <https://www.police.qld.gov.au/units/victims-of-crime/child-protection> (truy cập ngày 3/2/2024)

Tiểu bang New South Wales – Úc – Chương trình chung về ứng phó bảo vệ trẻ em²⁸

Tiểu bang New South Wales có các Đội điều tra liên ngành nằm trên khắp Tiểu bang để xử lý các vụ án phạm tội nghiêm trọng đối với trẻ em, bao gồm xâm hại tình dục, xâm hại thân thể nghiêm trọng (gây chấn thương mô mềm trên diện rộng, chấn thương đầu, gãy xương, bồng) và bỏ mặc trẻ em nghiêm trọng. Thành viên của Đội Điều tra liên ngành này bao gồm một cảnh sát điều tra chuyên trách đến từ Đội Phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em, một nhân viên bảo vệ trẻ em (nhân viên công tác xã hội) và một nhân viên y tế. Đội Điều tra này hoạt động dựa trên một biên bản ghi nhớ giữa ba bộ ngành có liên quan.

Các vụ việc bạo lực trẻ em được trình báo nếu đáp ứng các tiêu chí của Chương trình chung về ứng phó bảo vệ trẻ em sẽ được chuyển ngay tới Đội Điều tra liên ngành và bộ ngành có liên quan sẽ cùng nhau đánh giá và quản lý các vụ án này với mục đích đảm bảo các quy trình chăm sóc và bảo vệ sức khỏe trẻ em và điều tra tội phạm được vận hành xuyên suốt, liền mạch nhất có thể. Các thành viên của Chương trình chung về ứng phó bảo vệ trẻ em tại Sydney và các thành phố lớn khác làm việc chung tại một văn phòng; ở các thị trấn nhỏ hơn, các thành viên Chương trình làm việc tại các địa điểm khác nhau nhưng cùng nhau tham gia các cuộc họp chung. Các Chương trình chung về ứng phó bảo vệ trẻ em có văn phòng làm việc chung có thiết kế phòng lấy lời khai tại chỗ dành riêng cho trẻ em, trong khi tại những địa điểm khác, trẻ em sẽ được lấy lời khai ở một số địa điểm khác có môi trường thân thiện với trẻ em (như trường học, nhà ở của trẻ, bệnh viện hoặc các cơ sở cộng đồng khác).

Nhận thức được nguy cơ xâm hại trẻ em trực tuyến ngày càng tăng, một số quốc gia đã thành lập các đơn vị chuyên trách để phát hiện và điều tra các tội phạm xâm hại trẻ em trực tuyến. Các đơn vị chuyên trách này được trang bị kỹ năng và công nghệ để tiến hành các cuộc điều tra một cách chủ động, thường là thông qua hợp tác với Interpol và các cơ quan cảnh sát tại các quốc gia khác.

Philippines - Trung tâm Phòng chống tội phạm trẻ em trên môi trường mạng²⁹

Nhằm đối phó với số lượng các vụ án bóc lột và xâm hại tình dục trẻ em trực tuyến ngày càng gia tăng, Cảnh sát Quốc gia Philippines đã thành lập Trung tâm Phòng chống tội phạm trẻ em trên môi trường mạng vào năm 2019. Trung tâm này thúc đẩy sự hợp tác giữa các cơ quan thực thi pháp luật trong nước và quốc tế, bao gồm Trung tâm Bảo vệ phụ nữ và trẻ em trực thuộc Cảnh sát quốc gia Philippines, Cục Phòng chống buôn người trực thuộc Cục Điều tra quốc gia Philippines, Cảnh sát Liên bang Úc và Cơ quan Phòng chống tội phạm quốc gia Anh. Nhiệm vụ của Trung tâm Phòng chống tội phạm trẻ em trên môi trường mạng là thu thập thông tin tình báo và điều tra các vụ án do các cơ quan thực thi pháp luật nước ngoài chuyển tới có liên quan đến xâm hại và bóc lột tình dục trẻ em trên môi trường mạng, đồng thời ngăn chặn tội phạm xâm hại trẻ em trực tuyến, giải cứu, giúp trẻ em thoát khỏi các hành vi bị xâm hại.

28. https://www.police.nsw.gov.au/_data/assets/pdf_file/0006/690171/JCPRP_brochure_Dec_2019_v3.pdf (truy cập ngày 3/2/2024)

29. https://www.facebook.com/NCA/videos/the-philippine-internet-crimes-against-children-center/291755708168820/?locale=es_ES (truy cập ngày 3/2/2024).

Mô hình 5: Người chưa thành niên vi phạm pháp luật

Một số quốc gia cũng có các đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc phân công cán bộ chuyên trách chịu trách nhiệm về người chưa thành niên vi phạm pháp luật. Các cán bộ chuyên trách này thường làm việc tại các đơn vị cảnh sát cộng đồng và có trách nhiệm phòng ngừa cũng như giải quyết các hành vi phạm tội của thanh thiếu niên. Nhiệm vụ này thường liên quan đến hoạt động triển khai các chương trình tiếp cận cộng đồng và trường học nhằm xây dựng mối quan hệ tích cực giữa người chưa thành niên và cảnh sát, thực hiện các biện pháp can thiệp sớm đối với người chưa thành niên có nguy cơ phạm tội cũng như đảm bảo xử lý các vụ án phạm tội do người chưa thành niên phạm phải một cách hiệu quả với sự thấu hiểu và nhạy cảm đối với trẻ em.

Tiểu bang Victoria, Úc – Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên³⁰

Sở Cảnh sát tiểu bang Victoria bố trí Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên và Cán bộ Hỗ trợ thanh thiếu niên trên toàn tiểu bang. Các Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên tập trung giải quyết các hành vi phạm pháp của thanh thiếu niên gây tổn hại lớn và có nguy cơ đáng kể cho cộng đồng, còn các Cán bộ Hỗ trợ thanh thiếu niên chịu trách nhiệm chủ động tham gia và thực hiện các biện pháp can thiệp sớm để giảm thiểu hành vi phạm tội của thanh thiếu niên.

Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên có nhiệm vụ đặc biệt tập trung vào các hành vi phạm tội của người chưa thành niên. Mục tiêu là giảm thiểu tác động tiêu cực từ các hành vi phạm tội do người chưa thành niên gây ra cho cộng đồng và cho bản thân người chưa thành niên khi thực tế cho thấy nhiều thanh thiếu niên thực hiện hành vi phạm tội cũng có những những tổn thương riêng hoặc bản thân họ đã từng là nạn nhân bị xâm hại. Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên chịu trách nhiệm bắt giữ và điều tra thanh thiếu niên phạm tội, đồng thời tập trung hỗ trợ thanh thiếu niên nhằm giúp họ không tái phạm thông qua hợp tác làm việc với các cơ quan chính phủ khác, các trường học, các tổ chức cung cấp dịch vụ cộng đồng và các hộ gia đình.

Vai trò của Cán bộ Hỗ trợ thanh thiếu niên là thúc đẩy sự tham gia và phối hợp tích cực giữa cảnh sát và thanh thiếu niên, đồng thời giáo dục thanh thiếu niên và cộng đồng về các vấn đề an toàn. Cán bộ Hỗ trợ thanh thiếu niên cũng thực hiện một loạt các chương trình và hoạt động tại trường học và cộng đồng nhằm mục tiêu giảm tỷ lệ thanh thiếu niên vi phạm pháp luật.

Tiểu bang New South Wales- Úc – Cảnh sát Chuyên trách về thanh thiếu niên³¹

Tại Tiểu bang New South Wales, Cảnh sát Chuyên trách về thanh thiếu niên được đào tạo đặc biệt và được bố trí ở toàn bộ 80 Bộ Tư lệnh địa phương trên toàn tiểu bang. Cảnh sát Chuyên trách về thanh thiếu niên chịu trách nhiệm triển khai các kế hoạch và chiến

30. <https://www.police.vic.gov.au/youth> (truy cập ngày 3/2/2024).

31. https://www.police.nsw.gov.au/safety_and_prevention/your_community/young_people_and_youth_issues (truy cập ngày 2/3/2024).

lược nhằm giảm tỷ lệ tội phạm là người chưa thành niên. Các hoạt động liên quan bao gồm tổ chức các cuộc tọa đàm về phòng chống tội phạm và an toàn tại trường học, triển khai các chương trình giảm tội phạm trong cộng đồng và hoạt động hợp tác với các cơ quan khác. Vị trí này cũng chịu trách nhiệm thực hiện các nhiệm vụ của cảnh sát theo Luật về Tội phạm thanh thiếu niên, trong đó yêu cầu Cảnh sát Trưởng của Tiểu bang phải bổ nhiệm “các Cảnh sát Chuyên trách về thanh thiếu niên”. Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên chịu trách nhiệm tiến hành các cuộc điều tra ban đầu và xác định có áp dụng biện pháp chuyển hướng xử lý người chưa thành niên hay không (bằng cách đưa ra bản cảnh báo chính thức hoặc đề nghị xử lý vụ án thông qua cuộc Họp Tư pháp thanh thiếu niên) hoặc tiến hành các thủ tục tố tụng hình sự. Đối với người chưa thành niên được xử lý chuyển hướng, Cảnh sát chuyên trách về thanh thiếu niên chịu trách nhiệm thực hiện các biện pháp cảnh báo chính thức đối với người chưa thành niên trước sự chứng kiến của cha mẹ trẻ, đồng thời đại diện cho cảnh sát tại cuộc Họp Tư pháp thanh thiếu niên.

New Zealand – Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên³²

Tại New Zealand, các sĩ quan Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên là những cán bộ chuyên trách chịu trách nhiệm điều tra và giải quyết các hành vi phạm tội của người chưa thành niên. Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên cũng tham gia vào các hoạt động phòng ngừa và can thiệp sớm tại trường học và cộng đồng, hỗ trợ người chưa thành niên có nguy cơ phạm tội và gia đình trẻ thông qua các trợ giúp và hướng dẫn để ngăn chặn trẻ thực hiện các hành vi phạm tội.

Hệ thống tư pháp dành cho người chưa thành niên của New Zealand rất chú trọng đến việc chuyển hướng xử lý người chưa thành niên phạm tội trước khi xét xử và hầu hết người chưa thành niên phạm tội tại New Zealand không bị xét xử bởi hệ thống tòa án. Chính vì vậy, Cảnh sát Hỗ trợ thanh niên giữ một vai trò quan trọng trong việc quản lý và giải quyết phần lớn các hành vi phạm tội của người chưa thành niên mà không cần phải tiến hành các thủ tục tố tụng hình sự chính thức. Người chưa thành niên phạm tội (ngoại trừ các tội phạm nghiêm trọng nhất) sẽ bị xử lý dưới hình thức cảnh cáo ngay lập tức hoặc được Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên tiếp nhận để xây dựng Kế hoạch thay thế xử lý. Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên sẽ gặp gỡ người chưa thành niên và bố mẹ của trẻ, đánh giá các nguy cơ và nhu cầu của trẻ, đồng thời cùng với trẻ và gia đình xây dựng một kế hoạch để giải quyết hành vi sai trái của trẻ. Kế hoạch này có thể bao gồm việc vắng gia thường xuyên của Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên, xin lỗi nạn nhân, bồi thường thiệt hại cho nạn nhân, tham gia các chương trình hoặc khóa học, tham gia vào các hoạt động xã hội tích cực, các thỏa thuận về giáo dục, các biện pháp quản chế, cảnh cáo, hoạt động phục vụ cộng đồng và các hoạt động khác. Nếu Cảnh sát Hỗ trợ thanh thiếu niên xác định rằng Kế hoạch Giải quyết thay thế không phù hợp với hoàn cảnh của người chưa thành niên và mức độ nghiêm trọng của hành vi phạm tội, vụ việc sẽ được đưa ra giải quyết tại một cuộc Họp nhóm với gia đình trẻ và bị truy tố ra Tòa.

32. <https://www.police.govt.nz/news/ten-one-magazine/keeping-kids-out-court> (truy cập ngày 2/3/2024).

Đức – Ngôi nhà tư pháp thanh thiếu niên³³

Tại Đức, một mô hình sáng tạo mang tên “Ngôi nhà tư pháp thanh thiếu niên” đã được triển khai ở các thành phố lớn nhằm giải quyết những lo ngại về tỷ lệ tội phạm thanh thiếu niên ngày càng gia tăng. Mô hình này được đưa ra với mục đích nâng cao hiệu quả xử lý các vụ phạm tội của người chưa thành niên bằng cách bố trí để cảnh sát chuyên trách, công tố viên chuyên trách về thanh thiếu niên, nhân viên phúc lợi thanh thiếu niên (nhân viên công tác xã hội) cùng các chương trình hòa giải làm việc tại cùng một tòa nhà. Ở một số thành phố, tòa án thanh thiếu niên cũng tọa lạc tại cùng tòa nhà này. Mục tiêu của mô hình này là đẩy nhanh quá trình điều tra và giải quyết tội phạm chưa thành niên thông qua tăng cường hợp tác, từ đó cho phép đưa ra quyết định và giải quyết kịp thời các hành vi phạm tội của người chưa thành niên. Trọng tâm của mô hình là áp dụng phương thức tiếp cận toàn diện đối với hành vi phạm tội của người chưa thành niên, xác định và tìm ra các giải pháp thay thế nhằm giải quyết các vấn đề căn bản dẫn tới hành vi phạm tội của người chưa thành niên, giảm thiểu áp dụng biện pháp giam giữ và tăng cường áp dụng các biện pháp chuyển hướng xử lý để không phải đưa người chưa thành niên ra tòa.

Theo mô hình này, người chưa thành niên phạm tội sẽ được cảnh sát tại hiện trường bàn giao ngay cho Ngôi nhà tư pháp thanh thiếu niên để cảnh sát chuyên trách bắt đầu tiến hành điều tra, bao gồm thẩm vấn người chưa thành niên. Thông tin vụ án sẽ được thông báo nhanh nhất tới Công tố viên chuyên trách về thanh thiếu niên để Công tố viên tham gia ngay từ từ đầu vào quá trình thảo luận các bước giải quyết tiếp theo, đảm bảo quá trình điều tra được thực hiện nhanh chóng. Các nhân viên phúc lợi thanh thiếu niên cũng tham gia ngay từ giai đoạn đầu của quá trình tố tụng để đánh giá tiểu sử, các yếu tố nguy cơ dẫn đến vi phạm pháp luật và nhu cầu của người chưa thành niên. Thông qua các cuộc họp thảo luận về vụ án, cảnh sát, công tố viên chuyên trách và nhân viên phúc lợi thanh thiếu niên cùng thảo luận những đánh giá, phát hiện của mình, và dựa vào những thông tin này, công tố viên chuyên trách sẽ quyết định có chuyển hướng xử lý người chưa thành niên phạm tội hay không (thông qua hòa giải hoặc chuyển dẫn đến một chương trình) hoặc chuyển vụ án tới Tòa án Thanh thiếu niên để xử lý. Tòa án Thanh thiếu niên sẽ đảm bảo tổ chức các cuộc xét xử trong thời gian ngắn nhất để giảm thiểu thời gian xử lý vụ án.

33. <https://haus-des-jugendrechts-stuttgart.justiz-bw.de/pb//Lde/Startseite> (truy cập ngày 2/3/2024).

IV. TUYỂN DỤNG VÀ TRÌNH ĐỘ CHUYÊN MÔN CỦA CẢNH SÁT CHUYÊN TRÁCH

Để các đơn vị cảnh sát chuyên trách/điều tra viên chuyên trách được phân công có thể thực hiện các hoạt động điều tra chuyên biệt với chất lượng cao, lực lượng cảnh sát cần có các chiến lược tuyển dụng rõ ràng để thu hút nhân sự phù hợp, đồng thời xây dựng kế hoạch triển khai các khóa đào tạo chuyên sâu và học tập liên tục cũng như giữ chân các nhân sự chuyên trách đã được đào tạo tại đơn vị.

Các vụ án bạo hành trẻ em và bạo lực giới thường được xếp vào nhóm các vụ án nghiêm trọng và phức tạp, đòi hỏi kinh nghiệm và nghiệp vụ điều tra chuyên sâu. Thông thường, các cảnh sát được phân công làm việc tại các đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc được giao nhiệm vụ làm điều tra viên chuyên trách xử lý các vụ án này phải là những người giàu kinh nghiệm, đã có chuyên môn điều tra án hình sự phức tạp. Đồng thời, họ cần có các phẩm chất cá nhân phù hợp để xử lý các vụ án nhạy cảm liên quan đến phụ nữ và trẻ em theo cách thức nhạy cảm về giới và thân thiện với trẻ em.

Ví dụ: Tiêu chuẩn chuyên môn của Điều tra viên chuyên trách về xâm hại trẻ em tại Vương quốc Anh³⁴

Vương quốc Anh đã ban hành các Tiêu chuẩn nghiệp vụ hành pháp quốc gia. Các tiêu chuẩn này xác định các kỹ năng, năng lực và kỳ vọng cơ bản áp dụng cho tất cả các chức danh cảnh sát, cùng với những tiêu chuẩn bổ sung cho các vị trí chuyên trách cụ thể. Tiêu chuẩn chuyên môn của vị trí Cảnh sát điều tra về xâm hại trẻ em nêu rõ các điều kiện mà vị trí này cần đáp ứng như sau:

- Có kinh nghiệm điều tra các vụ án phức tạp;
- Đã hoàn thành khóa đào tạo chung và đào tạo nâng cao về nghiệp vụ điều tra (được cấp chứng chỉ cấp 1 và cấp 2 Chương trình Đào tạo nghiệp vụ điều tra chuyên nghiệp (PIP));
- Hoàn thành khóa đào tạo về lấy lời khai nạn nhân và nhân chứng cho cảnh sát điều tra chuyên trách (bao gồm cả nhân chứng là trẻ em và/hoặc người lớn dễ bị tổn thương);
- Hoàn thành khóa đào tạo chuyên sâu về điều tra xâm hại trẻ em.

Các kỹ năng mà Điều tra viên chuyên trách về xâm hại trẻ em cần có bao gồm:

- Có kỹ năng giao tiếp tốt, bao gồm khả năng lắng nghe, thấu cảm, hỗ trợ, và điều chỉnh ngôn ngữ, hình thức và thông điệp giao tiếp để đáp ứng nhu cầu đối với từng nhóm người/đối tượng làm việc khác nhau.
- Có kỹ năng sử dụng các gói Công nghệ thông tin, hệ thống và/hoặc cơ sở dữ liệu để thực hiện các yêu cầu nhiệm vụ.
- Có thể phân tách các vấn đề phức tạp thành các cấu phần nhỏ và xác định hành động phù hợp trong quá trình điều tra.
- Có khả năng làm việc nhóm hiệu quả để đạt được các mục tiêu chung, nắm bắt sự khác biệt của từng cá nhân và cung cấp hỗ trợ, tư vấn khi được yêu cầu.
- Có khả năng đánh giá hiệu quả công việc của bản thân một cách khách quan cũng như duy trì và nâng cao năng lực chuyên môn và các tiêu chuẩn nghề nghiệp.
- Có khả năng sắp xếp thứ tự ưu tiên và lập kế hoạch công việc một cách phù hợp.
- Có khả năng chủ động phát triển các mối quan hệ làm việc hiệu quả với đồng nghiệp, đối tác và các bên liên quan khác.
- Có thể lập các báo cáo rõ ràng và xúc tích cũng như xây dựng các tài liệu khác theo các quy trình thực hành tốt nhất.

Một yếu tố khác cần cân nhắc khác trong công tác tuyển dụng là đảm bảo tỷ lệ cân bằng giới phù hợp tại đơn vị chuyên trách. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng việc cân bằng giới ở tất cả các cấp đơn vị, bao gồm các đơn vị chuyên trách về phụ nữ và trẻ em góp phần nâng cao hiệu quả các hoạt động của cảnh sát. Hoạt động cảnh sát với sự đa dạng hơn về giới có thể giúp chuyển đổi văn hóa tổ chức của lực lượng cảnh sát, từ đó đáp ứng tốt hơn nhu cầu của mọi công dân, trong đó có các nhóm dân số dễ bị tổn thương. Đồng thời, lực lượng cảnh sát đại diện cho các nhóm **cộng đồng đa dạng**, về cả khía cạnh giới, có xu hướng được cộng đồng tiếp nhận và tin tưởng

³⁴. <https://d17wy4t6ps30xx.cloudfront.net/production/uploads/2018/06/INV-PP-SD-Child-Abuse-Investigator-v1.0.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

nhiều hơn.³⁵ Vì những lý do này, theo Quy tắc Bắc Kinh, lực lượng cảnh sát chịu trách nhiệm giải quyết người chưa thành niên vi phạm pháp luật phải phản ánh tính đa dạng của người chưa thành niên được xử lý thông qua hệ thống tư pháp cho người chưa thành niên, và cần nỗ lực để bảo đảm tính đại diện hợp lý của phụ nữ và người thiểu số trong các cơ quan tư pháp người chưa thành niên (Điều 22.2). Ngoài ra, do một số phụ nữ và trẻ em gái có thể cảm thấy thoải mái hơn khi tương tác với cảnh sát nữ nên Chiến lược mẫu và các biện pháp thiết thực của Liên hợp quốc nhằm xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ trong lĩnh vực phòng chống tội phạm và tư pháp hình sự khuyến nghị rằng phụ nữ là nạn nhân của bạo lực cần được tạo cơ hội nói chuyện với cảnh sát nữ bất cứ khi nào có thể.³⁶

Tuy nhiên, kinh nghiệm quốc tế cũng nêu rõ rằng việc này không có nghĩa là chỉ cảnh sát nữ mới nên được giao trách nhiệm giải quyết các vụ án liên quan đến phụ nữ và trẻ em, hoặc cảnh sát nữ có khả năng thiên bẩm hoặc có vị thế phù hợp hơn để xử lý các vụ án này. Kiến thức, kỹ năng và tính cách cá nhân của điều tra viên quan trọng hơn giới tính của họ và không phải cứ điều tra viên là nữ thì sẽ làm việc hiệu quả hơn hoặc thân thiện hơn với trẻ em và nhạy cảm giới hơn so với điều tra viên nam. Kinh nghiệm cho thấy việc đảm bảo các điều tra viên chuyên trách được đào tạo tốt, có động lực và có đủ nguồn lực để làm việc cũng quan trọng như việc tăng cường và duy trì sự hiện diện của các điều tra viên nữ.³⁷

35. UNPOL (2015), "United Nations Police Gender Toolkit: Standardised Best Practices on Gender Mainstreaming in Peacekeeping", xem tại: https://police.un.org/sites/default/files/united_nations_police_gender_toolkit_handbook1.pdf; OSCE & UN Women (2019), "Policing and Gender" in Gender and Security Toolkit, xem tại: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/9/442519.pdf>; UNODC & UN Women (2021), "Handbook on Gender-responsive Police Services for Women and Girls Subject to Violence", xem tại: <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2021/01/handbook-gender-responsive-police-services> (truy cập ngày 3/2/2024).

36. <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-standard-minimum-rules-administration-juvenile> (truy cập ngày 3/2/2024).

37. UNPOL (2015), "United Nations Police Gender Toolkit: Standardised Best Practices on Gender Mainstreaming in Peacekeeping", xem tại: https://police.un.org/sites/default/files/united_nations_police_gender_toolkit_handbook1.pdf; OSCE & UN Women (2019), "Policing and Gender" in Gender and Security Toolkit, xem tại: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/9/442519.pdf>; UNODC & UN Women (2021), "Handbook on Gender-responsive Police Services for Women and Girls Subject to Violence", xem tại: <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2021/01/handbook-gender-responsive-police-services> (truy cập ngày 3/2/2024).

Bộ công cụ về an ninh và giới: Giới và cảnh sát³⁸

Bộ Công cụ về giới và cảnh sát do Cơ quan của Liên hợp quốc về bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ (UN Women) và Văn phòng Thực thi hỗ trợ trẻ em (OCSE) xây dựng đã nêu bật các năng lực cốt lõi mà mỗi cảnh sát cần có để trở nên nhạy cảm về giới:

- Có kỹ năng tốt về giao tiếp đa văn hóa với các thành phần dân cư đa dạng (nam, nữ, trẻ em gái, trẻ em trai, những người có xu hướng tính dục, bản dạng giới và cách thể hiện giới khác nhau, những người ở các độ tuổi, dân tộc và tôn giáo khác nhau, v.v.);
- Thấu hiểu và có kỹ năng lắng nghe tốt;
- Có khả năng xoa dịu các tình huống căng thẳng và hòa giải các tranh chấp;
- Có khả năng thúc đẩy sự đồng thuận giữa những người có các mối quan tâm khác nhau;
- Có khả năng thực hiện nhiều nhiệm vụ cùng lúc và sắp xếp thứ tự ưu tiên giữa các yêu cầu cần xử lý;
- Có khả năng điều phối và phối hợp với nhiều cơ quan chính phủ cũng như các bên liên quan khác;
- Có thể chủ động xây dựng các phương pháp phòng ngừa tội phạm và các vấn đề xã hội;
- Biết tôn trọng và lịch sự;
- coi trọng việc tham khảo ý kiến và xây dựng mối quan hệ;
- Trung thực và cam kết tuân thủ quy trình chuẩn.

38. <https://www.osce.org/files/f/documents/e/9/442519.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

V. ĐÀO TẠO CHUYÊN SÂU

Để có thể tăng cường hiệu quả xử lý các vụ án có liên quan đến trẻ em thì nếu chỉ thành lập các đơn vị cảnh sát chuyên trách hoặc phân công các điều tra viên chuyên trách thôi là chưa đủ. Công tác đào tạo chuyên sâu có vai trò rất quan trọng để có thể đem lại mức độ chuyên môn hóa cần thiết và tất cả các điều tra viên được phân công làm việc tại các đơn vị chuyên trách hoặc được giao nhiệm vụ làm cán bộ chuyên trách đều cần phải hoàn thành một khóa đào tạo tiêu chuẩn để được trang bị đầy đủ kiến thức, thái độ và kỹ năng cần thiết nhằm xử lý các vụ án một cách hiệu quả, đảm bảo nhạy cảm giới và nhạy cảm với trẻ em.

Chiến lược mẫu và các biện pháp thiết thực của Liên hợp quốc nhằm xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ trong lĩnh vực phòng chống tội phạm và tư pháp hình sự³⁹

Nhằm đảm bảo các vụ án bạo lực đối với phụ nữ được xử lý một cách hiệu quả:

- Cảnh sát cần được tập huấn bắt buộc về nhạy cảm giới, nhạy cảm với trẻ em trong bối cảnh giao thoa văn hóa, trong đó có nội dung về không chấp nhận mọi hình thức bạo lực đối với phụ nữ, tác động, hậu quả tiêu cực của các hành vi bạo lực đối với tất cả những người bị bạo lực;
- Cảnh sát cần được tập huấn, đào tạo đầy đủ và thường xuyên về tất cả các quy định của luật, chính sách và chương trình quốc gia, cũng như các văn kiện pháp lý quốc tế có liên quan;
- Cảnh sát cần được tập huấn đầy đủ để có thể xác định các nhu cầu cụ thể của phụ nữ là nạn nhân bị bạo hành, bao gồm nạn nhân của nạn buôn người, và đáp ứng những nhu cầu đó một cách thích hợp; để biết cách tiếp nhận và đối xử với tất cả các nạn nhân một cách tôn trọng nhằm tránh gây tổn thương thứ cấp cho nạn nhân; để có thể xử lý các khiếu nại một cách bí mật; tiến hành đánh giá an toàn và quản lý nguy cơ; sử dụng và thi hành các biện pháp bảo vệ.

Hướng dẫn của Liên hợp quốc về tư pháp trong các vấn đề liên quan đến trẻ em là nạn nhân và nhân chứng trong các vụ án⁴⁰

Nội dung đào tạo chuyên sâu cho cảnh sát về làm việc với nạn nhân và nhân chứng là trẻ em cần bao gồm các nội dung sau:

- Các quy tắc và tiêu chuẩn liên quan về quyền con người;
- Nguyên tắc và nghĩa vụ đạo đức của đơn vị nơi cảnh sát làm việc;
- Các dấu hiệu và biểu hiện của tội phạm xâm hại trẻ em;
- Các kỹ năng và phương pháp đánh giá nguy cơ;
- Tác động của tội phạm đối với trẻ em;
- Các biện pháp và phương thức đặc biệt để hỗ trợ nạn nhân và nhân chứng là trẻ em trong quá trình tiến hành các thủ tục tư pháp;
- Các vấn đề về ngôn ngữ, tôn giáo, xã hội và giới tính giữa các nền văn hóa và theo độ tuổi;
- Kỹ năng giao tiếp phù hợp giữa người lớn và trẻ em;

39. https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Model_Strategies_and_Practical_Measures_on_the_Elimination_of_Violence_against_Women_in_the_Field_of_Crime_Prevention_and_Criminal_Justice.pdf (truy cập ngày 3/2/2024).

40. <https://www.un.org/en/ecosoc/docs/2005/resolution%202005-20.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

- Các kỹ thuật lấy lời khai giúp giảm thiểu sang chấn tâm lý đối với trẻ em đồng thời tối đa hóa chất lượng thông tin do trẻ cung cấp;
- Kỹ năng làm việc với nạn nhân và nhân chứng là trẻ em với sự nhạy cảm, thấu hiểu trẻ em, mang tính xây dựng và giúp trẻ cảm thấy an tâm; và
- Phương pháp bảo vệ và trình bày bằng chứng và lấy lời khai nhân chứng là trẻ em.

Bình luận chung số 24 (2019) về Quyền trẻ em trong hệ thống tư pháp trẻ em⁴¹

Nhằm nâng cao công tác xử lý người chưa thành niên vi phạm pháp luật, Ủy ban Quyền trẻ em của Liên hợp quốc nêu rõ:

- Công tác đào tạo liên tục, mang tính hệ thống cho cán bộ làm việc trong hệ thống tư pháp trẻ em đóng một vai trò quan trọng. Các cơ quan có thẩm quyền cần được cung cấp đầy đủ thông tin về quá trình phát triển thể chất, tâm lý, tinh thần và xã hội của trẻ em và người sắp thành niên, cũng như nhu cầu đặc biệt của những trẻ em yếu thế, chịu nhiều thiệt thòi nhất.
- Hoạt động đào tạo cần được triển khai một cách có hệ thống và liên tục. Nội dung đào tạo không nên chỉ giới hạn ở luật pháp quốc gia và quốc tế mà cần bao gồm thông tin về các nguyên nhân xã hội cũng như các nguyên nhân khác dẫn tới hành vi phạm tội, quá trình phát triển tâm lý và xã hội của trẻ em, kể cả các thông tin về những phát hiện mới trong lĩnh vực khoa học thần kinh, các vấn đề về bất bình đẳng có thể dẫn đến tình trạng phân biệt đối xử đối với một số nhóm yếu thế nhất định, ví dụ như trẻ em dân tộc thiểu số, văn hóa và xu hướng của giới trẻ trên thế giới, xử lý chuyển hướng và các hình phạt không giam giữ.
- Cảnh sát và các cán bộ điều tra khác cần được đào tạo bài bản để tránh sử dụng các kỹ thuật thẩm vấn có thể dẫn đến việc nhận tội hoặc cung cấp lời khai không đáng tin cậy hay do bị ép buộc.

Các chuẩn mực quốc tế⁴² nhấn mạnh tầm quan trọng của **hoạt động đào tạo thường xuyên mang tính hệ thống** thay vì các khóa đào tạo chỉ tổ chức một lần hoặc đột xuất. Việc này đòi hỏi phải:

- Đưa vào chương trình đào tạo chuẩn hiện có của cảnh sát một khóa học nâng cao chuyên sâu dành cho các cán bộ điều tra chuyên trách, dựa trên một chương trình giảng dạy được tiêu chuẩn hóa;

41. <https://digitallibrary.un.org/record/3899429?ln=en&v=pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

42. United Nations, "Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice", xem tại: https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Model_Strategies_and_Practical_Measures_on_the_Elimination_of_Violence_against_Women_in_the_Field_of_Crime_Prevention_and_Criminal_Justice.pdf; United Nations, "Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules)", xem tại: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-standard-minimum-rules-administration-juvenile>; United Nations Committee on the Rights of the Child, "General Comment No. 24 (2019) on children's rights in the child justice system", xem tại: <https://digitallibrary.un.org/record/3899429?v=pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

- Tập trung vào đào tạo kỹ năng (sử dụng các bài tập tình huống, lấy lời khai giả định, v.v.) để học viên có thể thực hành các kỹ năng của mình;
- Có hệ thống cấp chứng nhận hoặc chứng chỉ cho điều tra viên đã hoàn thành khóa đào tạo chuyên sâu nâng cao;
- Có cơ chế kèm cặp, giám sát và phản hồi liên tục nhằm giúp các điều tra viên chuyên trách trau dồi và nâng cao kỹ năng của mình;
- Thường xuyên tổ chức các khóa bồi dưỡng với nội dung liên tục được cập nhật để phản ánh những diễn biến mới (đặc biệt liên quan đến các loại tội phạm mới xuất hiện hoặc đang phát triển như tội phạm xâm hại trẻ em trên môi trường mạng).

Chương trình Phát triển cảnh sát điều tra chuyên trách về xâm hại trẻ em của Vương quốc Anh (SCAIDP)⁴³

Nhận thức được tầm quan trọng và tính chất phức tạp đặc biệt của các vụ án xâm hại trẻ em, Đại học Cảnh sát Vương quốc Anh đã xây dựng một chương trình đào tạo chuyên sâu kéo dài 5 ngày cho các điều tra viên. Những cán bộ này sau đó sẽ được phân công làm Điều tra viên chuyên trách về xâm hại trẻ em. Chương trình đào tạo nhằm mục đích trang bị cho các điều tra viên những kiến thức chuyên môn, kỹ năng và hành vi để có thể tiến hành các cuộc điều tra xâm hại trẻ em một cách chuyên nghiệp, khách quan và thấu đáo.

Thông qua khóa đào tạo, các điều tra viên sẽ nắm được kiến thức về:

- Các lý thuyết về quá trình phát triển của trẻ em và tình trạng dễ bị tổn thương của trẻ em khi bị xâm hại;
- Các hành vi xâm hại tình dục, bao gồm cả hành vi gạ gẫm, và cách áp dụng kiến thức này vào công tác điều tra tội phạm xâm hại trẻ em;
- Phương pháp tiếp cận nhạy cảm, có đạo đức, và không phân biệt đối xử trong công tác xác định, đánh giá và xử lý các cáo buộc, nghi ngờ hoặc khiếu nại về xâm hại trẻ em, đánh giá các yếu tố nguy cơ trong quá trình điều tra;
- Phương thức làm việc có sự phối hợp của nhiều cơ quan;
- Lấy lời khai chuyên sâu và áp dụng các kỹ thuật lấy lời khai cụ thể đối với nạn nhân là trẻ em trong các cuộc điều tra tội phạm xâm hại trẻ em;
- Kỹ thuật điều tra, cách tiếp cận và các vấn đề cần cân nhắc khi điều tra một tội phạm xâm hại trẻ em cụ thể.

Chương trình đào tạo bao gồm các nội dung sau:

- a) Sự phát triển của trẻ em trong bối cảnh bị xâm hại
- b) Các lý thuyết về tội phạm tình dục và bạo lực
- c) Xử lý các cáo buộc về xâm hại trẻ em
- d) Điều tra các hành vi xâm hại trẻ em

43. College of Policing, "Product Licence Schedule Specialist Child Abuse Investigators' Development Programme (SCAIDP)", xem tại: <https://assets.college.police.uk/s3fs-public/PL-D-101-SCAIDP-v4-0.pdf> (truy cập ngày 3/2/2024).

e) Quan hệ hợp tác và phối hợp liên ngành để giải quyết các vụ án xâm hại trẻ em

Trước khi tham gia khóa đào tạo này, học viên phải hoàn thành khóa đào tạo nâng cao về điều tra hình sự của Đại học Cảnh sát (Chương trình Điều tra nghiệp vụ (Cấp độ 2), cũng như khóa đào tạo về Lấy lời khai trong điều tra đối với nạn nhân và nhân chứng cho Điều tra viên chuyên trách. Sau khi các điều tra viên hoàn thành khóa đào tạo, đơn vị nơi điều tra làm việc sẽ đánh giá hiệu quả áp dụng các nội dung đào tạo của điều tra viên vào hoạt động thực tiễn.

Tiểu bang Victoria, Australia - Đào tạo về tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em⁴⁴

Tại tiểu bang Victoria, các thành viên của Đơn vị chuyên trách về tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em phải hoàn thành khóa đào tạo nâng cao tiêu chuẩn kéo dài bốn tuần. Khóa học này do các điều tra viên chuyên nghiệp, những người có nhiều năm kinh nghiệm và chuyên môn trong lĩnh vực phức tạp này trực tiếp thiết kế và giảng dạy. Khóa đào tạo được cấu trúc nhằm mục đích nâng cao hiểu biết về lý thuyết, pháp luật, chính sách và quy trình, cũng như các kỹ năng thực tiễn trong hoạt động điều tra và tương tác làm việc với nạn nhân và người phạm tội. Chương trình bao gồm các bài tập thực hành được thiết kế giúp học viên phát triển kỹ năng, đặc biệt là các kỹ năng liên quan đến lấy lời khai trẻ em và những đối tượng dễ bị tổn thương khác, kỹ năng thu thập bằng chứng được ghi lại dưới dạng video. Sau khi hoàn thành khóa học, các điều tra viên được cấp các loại chứng chỉ đủ điều kiện là Điều tra viên về tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em, Chuyên gia lấy lời khai nạn nhân bị tấn công tình dục và Người có thẩm quyền thu thập bằng chứng ghi âm ghi hình.

Bên cạnh các chương trình đào tạo chuyên sâu về nghiệp vụ điều tra, các chuẩn mực quốc tế cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của hoạt động đào tạo liên ngành nhằm mục đích nâng cao hợp tác giữa cảnh sát, cán bộ bảo vệ trẻ em, chuyên gia y tế và các cơ quan hỗ trợ nạn nhân khác tại địa phương mình.⁴⁵ Đào tạo liên ngành giúp xây dựng các mối quan hệ đối tác và làm việc chặt chẽ giữa cảnh sát chuyên trách và các cơ quan, tổ chức khác tham gia hỗ trợ phụ nữ và trẻ em dễ bị tổn thương.

44. Australia Law Reform Commission (2010) Report 114 Family Violence – A National Legal Response, Chapter 32 Specialised Police, xem tại: <https://www.alrc.gov.au/publication/family-violence-a-national-legal-response-alrc-report-114/32-specialisation-3/specialised-police-2/>; Victoria Police Strategy for Family Violence, Sexual Offences and Child Abuse 2024-2029, xem tại: <https://www.police.vic.gov.au/sites/default/files/2025-01/SAFEFR~2.PDF>; Turnley, J. (2014) Education and Training of Specialist Sexual Offence Investigators in Victoria, Australia from 2009 to 2011, xem tại: <https://ro.ecu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=2482&context=theses> (truy cập ngày 3/2/2024); Government of Victoria (2012). "Protocol between Victoria Department of Human Services - Child Protection and Victoria Police".

45. United Nations, "Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of Violence against Children in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice"; United Nations Committee on the Rights of the Child, "General Comment No. 24 (2019) on children's rights in the child justice system".

Đào tạo liên ngành

Tại Vương quốc Anh, sau khi hoàn thành Chương trình Đào tạo chuyên sâu về điều tra tội phạm xâm hại trẻ em, tất cả các Điều tra viên phải tham gia một khóa đào tạo liên ngành có sự tham gia của cán bộ bảo vệ trẻ em và cán bộ từ các cơ quan, tổ chức khác đồng tham gia vào công tác xử lý tội phạm xâm hại trẻ em.

Tại tiểu bang New South Wales, Úc, các Đội Ứng phó bảo vệ trẻ em chung đã được thành lập để giải quyết và xử lý các vụ án bạo hành trẻ em nghiêm trọng. Nhân sự của Đội Ứng phó bảo vệ trẻ em chung này bao gồm các điều tra viên chuyên trách tới từ Đội Cảnh sát phòng chống tội phạm tình dục và xâm hại trẻ em, một cán bộ bảo vệ trẻ em và một nhân viên y tế. Một khóa đào tạo chung cho các thành viên trong Đội Ứng phó bảo vệ trẻ em chung đã được xây dựng nhằm giúp các thành viên nắm rõ vai trò và trách nhiệm của từng vị trí, cách thức và quy trình phối hợp, làm việc cùng nhau để xây dựng mối quan hệ hợp tác trong công việc.

Tại Philippines, khóa đào tạo nhóm liên ngành đã được xây dựng và tổ chức cho các chuyên gia (bao gồm bác sĩ, y tá, cảnh sát điều tra chuyên trách, nhân viên công tác xã hội, vv.) được phân công làm việc tại các trung tâm một cửa dành cho phụ nữ và trẻ em.⁴⁶ Các trung tâm này có văn phòng hoạt động đặt tại bệnh viện. Các thành viên làm việc tại trung tâm một cửa được đào tạo để làm việc cùng nhau trong một nhóm và xây dựng các mối quan hệ hợp tác trong công việc.

46. <https://www.childprotectionnetwork.org/online-training-on-multidisciplinary-team-training-on-women-and-children-protection> (truy cập ngày 3/2/2024).

VI. CHÍNH SÁCH GIỮ CHÂN VÀ CHẾ ĐỘ PHÚC LỢI CHO CÁN BỘ TRONG LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT

Một thách thức lớn mà các cơ quan cảnh sát trên thế giới đang gặp phải là làm thế nào để giữ chân các điều tra viên chuyên trách đã qua đào tạo để họ tiếp tục làm việc trong lĩnh vực chuyên môn của mình. Hiệu quả hoạt động của một đơn vị cảnh sát chuyên trách phụ thuộc vào khả năng thu hút và duy trì các điều tra viên có chuyên môn tốt và giàu kinh nghiệm. Tuy nhiên, tại nhiều quốc gia, việc thường xuyên luân chuyển các điều tra viên gây khó khăn và ảnh hưởng tới khả năng tích lũy chuyên môn, kinh nghiệm của điều tra viên, đồng nghĩa với việc các nguồn lực đầu tư vào công tác đào tạo cho các cán bộ đó đang không được sử dụng một cách hiệu quả. Tỷ lệ điều tra viên bị kiệt sức cũng có thể ở mức khá cao do căng thẳng và những tác động về tâm lý, cảm xúc khi phải hàng ngày xử lý các hành vi bạo lực tàn ác đối với phụ nữ và trẻ em. Các quốc gia đã áp dụng một số chiến lược sau để tăng cường duy trì đội ngũ điều tra viên chuyên trách:

- Yêu cầu điều tra viên được phân công làm việc tại đơn vị chuyên trách/làm điều tra viên chuyên trách phải nắm giữ vị trí đó trong một số năm nhất định.
- Tổ chức đơn vị theo hướng tạo điều kiện cho điều tra viên thăng tiến/phát triển trong lĩnh vực chuyên môn, ví dụ hình thành nên các vị trí điều tra viên chuyên trách cao cấp.
- Củng cố vai trò và chức năng quan trọng của đơn vị chuyên trách/điều tra viên chuyên trách trong cơ cấu lực lượng cảnh sát để các đơn vị và cán bộ này không bị đánh giá là những vị trí “kém quan trọng”, chỉ thu hút được các điều tra viên kém chất lượng hoặc bị đánh giá là đơn vị không có triển vọng thăng tiến.
- Xác định và giải quyết mọi yếu tố cản trở khiến môi trường làm việc của các điều tra viên được phân công hoặc ở lại làm việc tại các đơn vị chuyên trách trở nên kém hấp dẫn (ví dụ: tiền thưởng hoặc phần thưởng dựa trên tỷ lệ giải quyết vụ án, đây là một yếu tố cản trở trong việc xử lý các vụ án bạo lực giới phức tạp, có tỉ lệ bỏ cuộc cao).
- Thường xuyên tổ chức các khóa đào tạo nâng cao, chuyên sâu nhằm xây dựng nguồn điều tra viên chuyên nghiệp, có trình độ để có thể thay thế khi một điều tra viên chuyên trách chuyển sang công tác ở một vị trí mới.
- Trao thưởng hoặc khen thưởng thường xuyên khi hoàn thành nhiệm vụ xuất sắc để giúp các điều tra viên cảm thấy hài lòng hơn trong công việc và thấy rằng công việc của họ được cấp trên hỗ trợ và đánh giá cao.
- Chủ động phòng tránh tình trạng kiệt sức do công việc bằng cách hỗ trợ cán bộ điều tra chuyên trách một cách phù hợp, như hướng dẫn họ cách tự chăm sóc sức khỏe và kiểm soát căng thẳng; giám sát với sự hỗ trợ; và tiếp cận dịch vụ tham vấn.

VII. KẾT LUẬN

Những phân tích ngắn gọn trong báo cáo này đã nêu bật nhiều lợi ích của việc hình thành năng lực chuyên trách về người chưa thành niên trong lực lượng cảnh sát. Qua nghiên cứu những ví dụ được giới thiệu trong báo cáo, có thể thấy không có một mô hình hay cách tiếp cận nào là mô hình và phương pháp tiếp cận tiêu chuẩn. Tùy vào hoàn cảnh cụ thể, mỗi quốc gia có lựa chọn riêng trong việc hình thành đội ngũ cảnh sát chuyên trách với phạm vi chức năng nhiệm vụ, cách thức tổ chức, triển khai khác nhau.

Để có thể xác định một cách tiếp cận phù hợp với hoàn cảnh và thực tiễn của Việt Nam, theo chúng tôi, trước hết cần nghiên cứu cụ thể về tình hình trẻ em trong hệ thống tư pháp hình sự, bao gồm cả trẻ em là người bị bắt giữ, bị can, bị cáo cũng như bị hại. Cũng có thể đưa vào phạm vi nghiên cứu tình hình tội phạm liên quan đến bạo lực trên cơ sở giới để có thông tin cân nhắc khả năng và tính phù hợp của mô hình tích hợp cho cả người chưa thành niên và phụ nữ. Trên cơ sở đó, cần tiến hành đánh giá nguồn nhân lực hiện có đặt trong bối cảnh tinh gọn, sắp xếp lại bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác đang diễn ra sâu rộng.

Tiếp theo, cần tiếp tục tìm hiểu kinh nghiệm của các quốc gia trên thế giới, đặc biệt cần tìm hiểu kinh nghiệm của các quốc gia trong khu vực, quốc gia có truyền thống lập pháp, điều kiện hoàn cảnh tương đồng với Việt Nam, để trực tiếp học hỏi kinh nghiệm triển khai thực tiễn và thách thức có thể gặp phải. Đặc biệt, cần nghiên cứu cụ thể về tính hiệu quả của các mô hình, các thuận lợi, thách thức, điểm mạnh, điểm yếu, cũng như những bài học kinh nghiệm của mỗi mô hình.

Đây là những thông tin không thể thiếu để luận giải cho sự cần thiết hình thành cảnh sát chuyên trách về người chưa thành niên, đồng thời đề xuất mô hình phù hợp cho Việt Nam. Cho dù mô hình nào được đề xuất thì việc triển khai thí điểm tại một số địa phương, theo dõi và đánh giá tác động, hiệu quả hoạt động theo thời gian, liên tục điều chỉnh để nâng cao hiệu suất, hiệu quả trước khi thể chế hóa và thực hiện trên toàn quốc, cũng hết sức cần thiết.

Bên cạnh đó, cần tiếp tục các nỗ lực nâng cao năng lực cho điều tra viên và cán bộ điều tra, cũng như các cán bộ cảnh sát khác có tham gia vào quá trình phòng ngừa, tiếp nhận tin báo, tố giác, giải quyết vụ án cũng như giáo dục, tái hòa nhập cộng đồng liên quan đến người chưa thành niên. Đặc biệt, cần xây dựng các chương trình đào tạo để trang bị cho các cán bộ cảnh sát được giao nhiệm vụ giải quyết các vụ án liên quan đến người chưa thành niên các kiến thức, thái độ và kỹ năng cần thiết nhằm xử lý các vụ án một cách hiệu quả, đảm bảo nhạy cảm giới và nhạy cảm với trẻ em.

